

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczna „Głosu Polskiego” wynosi: w Łodzi zł. 4.20, za odnośnienie -- 40 groszy; z przesyłką pocztową w Kraju -- zł. 5.--; zagranicę -- zł. 7.20.

Telefony „Głosu Polskiego” — redakcja: 2-99, 19-71; nocna redakcja i drukarnia od godz. 9 wiecz.: 7-99; administracja i ekspedycja: 1-99.

Cena 20 groszy

Redakcja i Administracja

Łódź, Piotrkowska nr. 106.

Konto czekowe: Poczł. Kasa

Oszczędnościowa 61.119

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1 szpaltowy i strona i w tekście 40 groszy strona 4 szpalt
Nekrologi 30
Nadesłane po tekście 30
Zwyczajne 10 strona 10 szpłt
Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubiny 10 zł. 0000
Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent
za firm zagranicznych o 100 procent drożej

WUWA

Dziś i dni następnych!

Na zakończenie sezonu letniego!

Dawno oczekiwany film awanturniczy, oszałamiający masą niewidzianych dotąd sensacji!

Ulubieniec narodów, nieustraszony, wielki

LUCJANO ALBERTINI

w swej pierwszej amerykańskiej kreacji

„Żelazny Człowiek” The Iron man

12 aktów sensacji nad sensacjami!

W tym jednym obrazie mieszczą się efekty, sensacje, zdarzenia i dramaty stu filmów!

Początek przedstawień o godz. 5.30 pp., 7.30 i 9.30 wiecz. 0000

Parlament narodów przy pracy

Decydujące posunięcia w sprawie paktu bezpieczeństwa

W przededniu narad pięciu ministrów -- Polska zdobyła poważne poparcie
Min. Skrzyński wygłosi większą mowę

GENEWA, 8 września. (Od specjalnego korespondenta „Głosu Polskiego”).

Spotkanie pięciu ministrów, przewidziane po ukończeniu ensemble ligi, odbędzie się zapewne gdzieś w pobliżu Genewy. Jako miejsce spotkania wymieniają głównie Lozannę.

Radzic i Ninczicz konferowali z Pasichem w sprawie greckich propozycji co do paktu bałkańskiego.

Konferencji Painlewego z Baldwinem nadają w tutejszych kołach politycznych bardzo duże znaczenie.

Przy dyskusji nad sprawozdaniem sekretarjatu ligi w tych dniach minister Skrzyński wygłosi większe przemówienie polityczne.

Sekretarjat ligi ma poważne wątpliwości prawne co do skargi Niemców pomorskich.

WSPÓLNY FRONT POLSKO-BALTYCKI

GENEWA, 8 września. (Od spec. kor. „Gł. Polsk.”) „Journal de Geneve” donosi, że min. Skrzyński wczoraj w pertraktacjach z delegacjami łotewską, estońską i fińską doszedł do porozumienia w sprawie wspólnych wytycznych, które państwa te będą się kierowały na obecnej sesji ligi narodów. Doszło do porozumienia w sprawie wstąpienia delegata Polski do rady ligi, oraz w skład poszczególnych komisji ligi i w sprawie paktu bezpieczeństwa. Delegaci Polski, Finlandji, Łotwy i Estonji postanowili zgodnie występować na terenie genewskim.

MIN. SKRZYŃSKI PRACUJE NAD ZBLIŻENIEM Z ANGLJĄ

WROCLAW, 8 września (Pat). Korespondent genewski „Breslauer Neueste Nachrichten” donosi, że minister spraw zagranicznych Skrzyński niezwłocznie po przybyciu do Genewy rozpoczął w kołach delegacji angielskiej żywą działalność w celu pozyskania wybitnych polityków angielskich dla idei porozumienia między Polską a Anglią w sprawie wschodnio-europejskich granic.

Polska — pisze dalej korespondent — uprawia w Genewie nadzwyczaj żywą propagandę, mającą na celu pozyskanie Anglii dla wzajemnych interesów gospodarczych. W ten sposób Polska usiłuje usunąć niechęć Anglii przeciwko każdej gwarancji,

odnoszącej się do granic wschodnio-europejskich.

Tenże korespondent zaznacza, że wielką sensację wywołało w Genewie zjawienie się Paderewskiego, który jest nadzwyczaj czynnym wśród kół angielskiej i francuskiej delegacji.

ZNACZENIE NARAD BRIANDA Z BALDWINEM

GENEWA, 8 września. (PAT). Aczkolwiek według oficjalnych informacji dzisiejsza wizyta Painlewego i Brianda, złożona w Aix Les Bain angielskiemu prem. Baldwinowi miała mieć charakter wyłącznie towarzyski, koła dziennikarskie łączą ją jednak z jutrzejszą naradą, jaka odbędzie się u Chamberlaina w sprawie układu o bezpieczeństwie.

Przybyli tu z Londynu rzeczoznawcy-prawnicy z wyjątkiem rzeczoznawcy francuskiego, który przybędzie do Genewy dziś wieczorem. Odbyli oni konferencję z kierownikami delegacji innych państw.

BEZPIECZENSTWO FRANCJI — BEZPIECZENSTWEM WŁOCH.

GENEWA, 8 września. (PAT). Według krążących tu wiadomości pakt reński jest już w głównych zarysach ustalony. Chodzi tylko o znalezienie połączenia go z kwestją gwarancji granic wschodnich Europy, to j. Polski i Czechosłowacji.

Przewidują, że konferencja ministrów, która odbywać się ma do końca bież. tygodnia, ustali tylko zasadnicze punkty obu stron i wykaże, jak dalece będą mogły pójść wzajemnie ustępstwa.

Według opinii prasy francuskiej w ciągu bież. tygodnia nie nastąpi nic decydującego.

W jutrzejszej konferencji u Chamberlaina będzie brał udział oficjalny delegat Włoch Scialoja. W kołach włoskich twierdzą, że pakt reński nabiera obecnie charakteru układu ogólnoeuropejskiego, wobec czego Włochy muszą brać w nim udział. Ze swej strony Włochy nie mają zamiaru wysuwać sprawy granic twierdząc, iż w razie niebezpieczeństwa sami je sobie zagwarantują i że ewentualne zaatakowanie granic włoskich mogłoby dopiero nastąpić po zaatakowaniu granic francuskich. Granice włoskie więc z natury rzeczy ściśle są związane z bezpieczeństwem granic francuskich.

SOJUSZ FRANCJI I ANGLJI JEST KONIECZNY.

GENEWA, 8 IX. Dziś odbyło się tu śniadanie dziennikarzy zagranicznych z udziałem Painlewego, Chamberlaina, Vanderweldego i Quinones de Leona.

Painleve w przemówieniu swem stwierdził wielką lojalność polityki Chamberlaina, którego dewizą jest, że wie, czego chce, czego może dotrzymać i czemu jest przeciwny.

Ułatwia to, mówił Painleve, w sposób wybitny rokowania.

Następnie premier francuski wskazał na konieczność i możliwość współpracy Anglii i Francji dla utrwalenia pokoju.

Chamberlain w odpowiedzi zaznaczył, że Anglia wszystkie siły pragnie użyć dla utrwalenia pokoju i w tym celu gotowa jest zawsze położyć na szalę siły całego imperjum.

Vanderwelde przypomniał sojusz Anglii, Belgii i Francji w czasie wojny, co upoważnia Belgię do wzięcia bezpośredniego udziału w toczących się obecnie rokowaniach. Ci, którzy są nieobecni jeszcze w lidze narodów, sami tego chcieli i na ligę narodów nie spada za to odpowiedzialność.

Następnie minister belgijski podkreślił energicznie, że sowieci zwalczają ligę narodów, udając, że są dla ligi niezbędne. Przekonamy Rosję sowiecką, mówił Chamberlain, że my jesteśmy znacznie potrzebniejsi dla ich egzystencji, niż oni dla Europy. Układy, które zostały zawarte, muszą być przejęte duchem protokołu genewskiego, gdyż będą tylko etapem międzynarodowej myśli politycznej, prowadzącej do jednego ostatecznego celu, to jest do paktu genewskiego.

Wszystkie te przemowy, zagał bardzo wesołą i finezyjną mową, w której było bardzo wiele aluzji do konieczności sojuszu franko-angielskiego, prezes honorowy stowarzyszenia dziennikarzy sen. de Jouvenel.

TRUDNOŚCI W SPRAWIE AUSTRII.

GENEWA, 8 września. (PAT). — Jak słychać, powstały pewne trudności przy rozpatrywaniu ekonomicznego położenia Austrii. Chodzi o taryfy celne, a w szczególności o pewne postulaty, wysunięte przez Włochy i Czechosłowację.

KOMISJE PRZYSTĄPIŁY DO PRACY.

GENEWA, 8 września. (PAT). Dziś rano obradowały wszystkie komisje zgromadzenia ligi narodów. Dokonano wyboru przewodniczących.

Wybrani zostali: W komisji pierwszej: Scialoja (Włochy), w drugiej: van Eysingen (Holandia), w trzeciej: Ninczicz (Jugosławia), w czwartej: Costa (Portugalia), w piątej: Mowinkel (Norwegia), w szóstej: Guerrero (rep. Salvador), wreszcie w siódmej: z inicjatywy lub według oficjalnej nazwy porządku dziennego, wybrany został minister Skrzyński.

Również dziś przed południem zgromadzenie ligi narodów wybrało 6-u wiceprzewodniczących. Wybrani zostali: Chamberlain — 42 głosami, Briand — 43 głosami, Arfa-ed-Domleh (Persja) — 41 głosami, Ishi (Japonia) 45 głosami, Duka (Rumunia) — 39 głosami i Zumeta (Wenecja) — 43 głosami.

Po głosowaniu posiedzenie zamknięto. W godzinach przedpołudniowych komisje przystąpiły do pracy.

TURCY PRODUKUJĄ PLEBISCYT W MOSSULU.

GENEWA, 8 września. (PAT). Jak słychać, delegacja turecka otrzymała z Angory telegraficzne instrukcje, aby zaproponować plebiscyt w Mossulu. Rokowania prowadzone między sprawozdawcą ligi narodów Undenem, a przedstawicielami Anglii i Turcji, posuwają się powoli naprzód. Sądzą tu jednak, że sprawa Mossulu będzie prawdopodobnie przedmiotem obrad ligi narodów nie tylko w ciągu całej obecnej sesji rady ligi, lecz i następnej, to jest grudniowej.

Dr. med. B. MINTZ

powrócił.

AKUSZERKA I CHOROBY KOBIECE.

PLAC WOLNOŚCI Nr. 6

TEL. 35-57.

860g-

Dr. Henryk Kon

powrócił

Przyjmuje od 4-6

817-3

Sienkiewicza 63.

O szybkie i rzetelne śledztwo!

Marszałek Piłsudski ściśle i dokładnie przedstawił zarzuty

Ciężki i ostry zatarg polityczny, którego wyrazem zewnętrznym był przebieg i uchwały sierpniowego zjazdu legionistów, na pewien czas zeszedł z porządku dziennego. Ale oto mamy go znowu przed sobą i opinia publiczna nie będzie mogła od niego „wykreślić się”. Wszystkie kwestje bezpośrednio i pośrednio przez ten zjazd i związane z nim incydenty poruszone muszą być wreszcie wyjaśnione do końca i rozstrzygnięte.

A kwestji tych jest multum. Od sprawy fałszowania historii wojny 1920 r. po przez organizację naczelnych władz wojskowych, aż do programu działalności rządu — oto spis rzeczy w sprawie pod nazwą zjazd legionistów zawartej.

Zacznijmy od pierwszej i pozornie najmniej ważnej, bo mającej znaczenie retrospektywne. Pamiętamy jednak, że zawsze z przeszłości czerpie się idee i przyzwyczajenia i że na doświadczeniach czasu przeszłego opiera się praca teraźniejszości dla przyszłości!

Marszałek Piłsudski na zjeździe w słynnej swojej bajce rzucił ciężkie oskarżenie o fałszowanie dokumentów w archiwum sztabu generalnego. Marszałek mówił wówczas głośno i swego przekonania niczem narazie nie potwierdził. Stąd wielka konsternacja: zarzut nader ciężki, gdzie dowody, o co chodzi, jakie dokumenty zaginęły, co sfałszowano? Normalnie w ciągu dni paru powinno byłoby nastąpić pytanie i wyjaśnienie. W naszych dziwnych warunkach ten proces śledztwa publicznego przeciągnął się cały miesiąc. Dopiero w drugiej połowie z pomocą PAT'a szef sztabu generalnego, generał Stanisław Haller, postawił marszałkowi Piłsudskiemu pytanie, a dopiero 6 września listem do redakcji „Kurjera Porannego” marszałek ściśle i dokładnie odpowiedział, że

1) generał Stanisław Haller w 1920 r. wysłał do gen. Szeptyckiego rozkaz przeciwko obronie Wilna, powołując się na rozmowę z naczelnym wodzem i na jego opinie, której on nigdy nie wygłaszał (marszałek sądzi, że rozkaz został napisany post factum);

2) z archiwum zginęła depeza naczelnego

wodza do generała Boruszczyka, nakazująca mu obronę murów Wilna aż do ostateczności;

3) z archiwum zginęła depeza naczelnego wodza do generała Józefa Hallera, ostro krytykująca za samowolną zmianę dyspozycji naczelnego dowództwa;

4) sfałszowana została w swoim czasie depeza naczelnego wodza do gen. Rydz-Śmigłego co do drogi odwrotu z Kijowa.

Jak widzimy, marszałek sformułował jasno i wyraźnie, o co mu chodzi i obecnie nie pozostawiało nic innego, jak wszcząć natychmiast śledztwo w tych konkretnych sprawach. Naturalnie, jeżeli były wypadki fałszowania tekstu rozkazów i depez jeszcze w czasie ich wysyłania i wydawania w 1920 r., to śledztwo po pięciu z górą latach nie zdoła tu nic wykryć i ustalić. Natomiast fakty zaginięcia doniosłych dokumentów z archiwum wojskowego już w czasie pokoju i to dokumentów, które istniały i w kopjach, bardzo łatwo zbadać, ustalić winę i stwierdzić, czy działało tu niechlujstwo i nieporządek, czy też jakiś ktoś „cui prodest”.

Dopiero wówczas, ale szybko, bo śledztwo powinno zacząć się natychmiast, wejść na stół druga kwestja, częściowo już tylko dotycząca przeszłości, mianowicie akcji tych lub innych czynników w sprawie organizacji naczelnych władz wojskowych.

Bieg rozumowania marszałka jest przecież taki: fałszuje się dokumenty i wykłada po to, aby sfałszować historię 1920 r. w duchu kompromitującym naczelną dowództwo i wysunąć z tego wnioski, że kto był złym naczelnym wodzem w owej decydującej o losach Polski wojnie, ten nie może stanąć teraz na czele organizacji jej sił wojskowych.

Tylko uczciwe i bezstronne śledztwo może takie rozumowanie potwierdzić lub obalić. Zarówno potwierdzenie, jak odrzucenie na wiatr tych przesłanek żleby świadczyło o naszych porządkach państwowych i obyczajach społecznych.

A stąd wreszcie płynie trzecia grupa kwestji, którą nazwalibyśmy programem działalności rządu.

Jeżeli istotnie ktoś sfałszował historję, aby uniemożliwić powrót marszałka Piłsudskiego do wojska, kompromitując jego rolę w dziejowych chwilach cudu nad Wisłą, to przecież program działania na takim fałszu — monstre oparty nie może być zdrowy i nie powinien być tolerowany.

A jeżeli to wszystko jest nieprawda, lub wielka przesada rozgoryczonych serc, to trzeba jaknajprędzej to ujawnić i kres położyć przykreemu stanowi wewnętrznej walki, opartej na ciężkich inwektywach i podejrzeniach. St. Gr.

Komisja historyków zbada słuszność zarzutów marszałka Piłsudskiego

WARSZAWA, 8 września (Pat). Minister spraw wojskowych komunikuje:

W związku z listem pana marszałka Piłsudskiego z dnia 1-go września b. r. ogłoszonym w numerze 246 „Kurjera Porannego”, w którym konkretyzuje swoje zarzuty w stosunku do aktów biura historycznego sztabu generalnego, powołał minister spraw wojskowych dla ich zbadania komisję rzeczoznawców i zaprosił do jej składu wybitnych profesorów historii.

Ostateczny skład komisji będzie ogłoszony po otrzymaniu zgody od zaproszonych profesorów.

Dokumenty się odnajdują

WARSZAWA, 8 września (Pat). — W związku z artykułem „Dziwny los dokumentów wojskowych”, ogłoszonym w numerze 246 „Kurjera Porannego”, minister spraw wojskowych stwierdza, że generał Stachiewicz, były szef biura historycznego, wystosował w dniu 24 sierpnia b. r. służbowy meldunek do szefa sztabu generalnego z wykazem kilku aktów z wojny 1920 r., których jako szef biura historycznego w roku 1924 nie mógł znaleźć. Przy zbadaniu zarządzonym przez szefa sztabu generalnego znaleziono jednak wszystkie wymienione akta w pełnym komplecie w archiwum biura historycznego, co stwierdził generał Stachiewicz naocznie.

Chjena wraz z mniejszościami przeprowadziły nowy zamach na reformę rolną

Mogą jedynie zyskać na czasie, ale sejmu nie przekonają

Nasz korespondent warszawski telefontuje:

Połączone komisje senackie w dalszym ciągu obradowały w dniu wczorajszym nad projektem ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

W dyskusji szczegółowej załatwiono artykuły od 1-go do 6-go, poczem przystąpiono do głosowania nad wnioskami podkomisji i wnioskami mniejszości.

Artykuł 1-szy przyjęto z drobnymi zmianami.

W artykule 2-gim przyjęto dwa wnioski podkomisji, z których 1-szy zalicza do kategorii gruntów, które mają być poddane parcelacji, grunta meljorowanych nieużytków, należących do państwa.

Z wniosków mniejszości przyjęto wniosek sen. Smólskiego (Ch. D.), wyłączający z pod działania ustawy majątki fundacji utworzonych przed rokiem 1795, oraz utworzonych w drodze ustawodawczej po 1-szym września 1919 roku.

W art. 3-cim przyjęto wniosek mniejszości sen. Steckiego (Ch. D.) skreślający postanowienia, upoważniające ministra reform rolnych do przeprowadzenia przymusowego wykupu w całości tych majątków, których obywatele przeprowadzili parcelację bez ustawowo wymaganych zezwoleń, lub niezgodnie z treścią.

Do art. 4-go przyjęto wszystkie wnioski podkomisji.

Pozatem weszły pod głosowania trzy

wnioski sen. Steckiego, oraz wniosek senatora Smólskiego, podwyższające maksimum posiadania ziemi.

W szczególności trzy wnioski senatora Smólskiego podwyższają maksimum władania w okręgach przemysłowych z 60 na 180 ha., maksimum władania na terenie całego państwa, z wyjątkiem kresów, ze 180 na 300 ha., maksimum władania na kresach z 300 na 500 ha.

Wniosek sen. Smólskiego podwyższa maksimum władania na kresach z 300 na 400 ha.

W głosowaniu 1-szy wniosek sen. Steckiego przyjęto 22 głosami przeciwko 17-tu, inne dwa przyjęto 21 głosami przeciwko 17-tu — wniosek trzeci zaś odrzucono. Natomiast przyjęto wniosek sen. Smólskiego 24 głosami przeciwko 15-tu.

Ostateczny skład rady gospodarczej

Jak podzielono 100 mandatów rady

Nasz korespondent warszawski telefontuje:

Sekretariat generalny komitetu ekonomicznego rady ministrów wypracował ostateczny projekt tymczasowej naczelnej rady gospodarczej. Instytucja ta ma być organem opiniodawczym w sprawach życia gospodarczego, ma się składać z 16 członków rolnictwa, 18 od przemysłu, 6 od handlu, 5 od transportu, 8 od instytucji kredytowych,

gield i tow. ubezpieczeniowych, 1 przedstawiciela nieruchomości miejskich, 2 przedstawicieli rzemiosł, 28 przedstawicieli pracy najemnej, 8 przedstawicieli konsumentów, 4 przedstawicieli wolnych zawodów i 4 przedstawicieli nauki. Ogółem członków 100. Członkowie są wybierani na 2 lata. Tymczasowa naczel. rada gospodarcza odbywa 4 sesje rocznie. Przewodniczw radzie minister skarbu.

Przekazy pieniężne zagranicę

Utrudnienia skutkiem nadużyć

Z powodu informacji pism o utrudnieniach przy przesyłaniu przekazów pieniężnych i listów pieniężnych, nadawanych zagranicę i do Gdańska, ministerstwo skarbu wyjaśnia, iż procedura obecna ściśle odpowiada zarządzeniom dewizowym, jakie obowiązywały do dn. 27 maja r. b. późniejsze bowiem rozluźnienie tych przepisów okazało się niemożliwe do utrzymania ze względu na popełniane nadużycia i niemożność kontrolowania ściśłego wypełnienia wydanych zarządzeń.

Wskutek wojny celnej z Polską

Znaczny wzrost cen w Prusach

Polityka celna Rzeszy niemieckiej, stosowana przeciw Polsce, spowodowała w Prusach Wschodnich znaczny wzrost cen żywności. Świadczą o tem następujące cyfry:

masło za 1 funt z 1,10 mk. w czerwcu podrożało w sierpniu do 1,70 mk.
jaja za mendel z 1,30 mk. w czerwcu podroż. w sierpniu do 1,70 mk.
wieprzowina z 1,80 mk. w czerwcu podroż. w sierpniu do 1,20 mk.
wołowina z 0,60 mk. w czerwcu podroż. w sierpniu do 1,00 mk.
cielęcina z 0,50 mk. w czerwcu podroż. w sierpniu do 0,90 mk.
słonina z 1,20 mk. w czerwcu podroż. w sierpniu do 1,50 mk.
ziemniaki z 2,40 mk. w czerwcu podroż. w sierpniu do 4,00 mk.

Tajemnica 7 tysięcy rubli

Na adres frakcji komunistycznej w sejmie

Na pomoc dla strajkujących czy na agitację

Nasz korespondent warszawski telefontuje.

Po zlikwidowaniu strejku metalowców w Polsce, centralny komitet metalowców Z. S. S. R. postanowił wysłać do Polski na pomoc dla ofiar nieudalnego strejku 5000 rubli. Pieniądze te zostały przekazane do Warszawy, ale, co dziwniejsze, przesłano, i to na adres politycznej frakcji komunistycznej w sejmie, nie 5 a 7 tysięcy. O wysyłce tej doniosły „Lwiestja”. Sam fakt wysłania pieniędzy z Moskwy do frakcji komunistycznej w sejmie, a w dodatku jeszcze większej sumy, niż zapowiedziano, budzi szereg zapytań i wątpliwości.

Szalejąca burza u brzegów Korei

Obrzymie straty

LONDYN, 8 września. (PAT). Z Tokio donoszą, że wskutek szalejącej burzy, która przeszła nad południowym wybrzeżem Korei, 250 domów uległo zniszczeniu 36 statków rybackich zostało rozbitych, a 2 pociągi wykoleiły się. Skutkiem burzy 8 osób postradało życie.

Pozatem w okolicach Fu-Sau fale morskie zmyły 40 domów i uniosły je w głąb morza.

Znowu krwawe starcia w Szanghaju

LONDYN, 8 września. (PAT). Sytuacja w Szanghaju w ubiegłym tygodniu wykazała pewne zmiany na lepsze.

W poniedziałek jednak na wiadomość o zamierzonych rokowaniach w sprawie cel w dzielnicy chińskiej zgromadził się tłum blisko 5-tysięczny. Tłum urządził wrogą demonstrację przeciw cudzoziemcom i przemarszerował przez dzielnicę europejską, gdzie zetknął się z policją municypalną. Demonstranci zaatakowali policję kamieniami i pałkami bambusowymi. W odpowiedzi na to z szeregów policji padła salwa ostrzegawcza, po której demonstranci rozbiegli się.

Na miejscu starcia pozostało kilku rannych chińczyków i cudzoziemców cywilnych oraz kilku chińskich policjantów.

15 września otwarty zostaje KOMPLET FREBLOWSKI

z początkowym nauczaniem (kl. A. B.) z francuskim i rytmiczną gimnastyką pod kierunkiem rutynowanych nauczycielek przyjmujące dzieci od lat 4—8.

D-rowsa Abrutinowa

Zapisy od 10—12 i i od 2—5.

Nawrot 34, front, I piętro.

Najwyżsi dygnitarze Kościelni złożyli wczoraj przysięgę na wierność Rzplitej

Nasz korespondent warszawski telefontuje:

Wczoraj o godzinie 10 rozpoczęło się w katedrze św. Jana w Warszawie uroczyste nabożeństwo z okazji złożenia przysięgi biskupów Rzplitej.

Świątynia rzęsiście oświetlona i udekorowana zielenią i kobiercami. W ośrodku zajmują miejsca: prezydent Rzeczypospolitej, przybyły z adjutantem generalnym, gen. Karczewskim i swiata, premier Grabowski, minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego, nuncjusz papieski mons. Lauri, komisarz rządu Moldenhawer, reprezentanci władz wojskowych, kom. Czynniewski i in. Episkopat przybył w komplecie, za wyjątkiem chorego kardynała Dalbora.

Świątynia zapelniona szczerze wiernymi.

Nabożeństwo odprawił ks. kardynał Karkowski w asyście ks. infułata Fiatowskiego i prałataw ks. Kępińskiego i Kłopotowskiego. Kazanie wygłosił ks. dr. Nowakowski, poczem odśpiewano pieśń „Boże coś Polskę”.

Po nabożeństwie prezydent Rzplitej, rząd i biskupi udali się do Belwederu, gdzie na godzinę 1.30 zapowiedziano złożenie przysięgi.

O godzinie 1 i pół po południu przybyła do Belwederu delegacja biskupów, którzy złożyli panu prezydentowi Rzplitej następującą przysięgę, ustanowioną art. 12 konkordatu.

Rota przysięgi brzmi:
„Przed Bogiem i Najśw. Ewangelią przysięgam i obiecuję, jak przystoi biskupowi, wierność Rzeczypospolitej Polskiej. Przysięgam i obiecuję iż z zupełną lojalnością szanować będę rząd, ustanowiony konstytucją i że sprawie, aby go szanowało moje duchowieństwo.

Przysięgam i obiecuję pozatem, że nie będę uczestniczył w żadnym porozumieniu ani nie będę obecnym przy żadnych naradach, któreby mogły przynieść szkodę

Szef policji politycznej na urlopie

Nasz korespondent warszawski telefontuje:

Dziś rozpoczyna dwumiesięczny urlop szef policji politycznej p. Swolkien. Zastępuje go dr. Barta. Jak słyszeliśmy, p. Swolkien już na swoje stanowisko nie wróci.

Sfraszliwe morderstwo

Szaleniec pokrajał nożem na kawałki pacjenta kliniki

BUDAPEST, 7 września. — W tutajszej klinice psychiatrycznej, znajdujący się pod obserwacją lekarską jeden z wybitnych członków partii „budzących się Węgier”, Esteren, cierpiący na manję wielkości, pod wpływem szału wciągnął do swej celi innego chorego i pokrajał go nożem na kawałki.

—xox—

Nagrody za rozwiązanie zadań z dnia 30 sierpnia b. r.

Z powodu nadesłania dużej ilości rozwiązań i związanych z tem żmudną pracą segregowania ich, nie ogłosiliśmy w niedzielę dnia 6 b. m. listy nagrodzonych, co skuteczniamy w dzisiejszym numerze „Głosu”.

OGÓLEM NADESLANO 1024 ROZWIĄZANIA.

Drogą losowania nagrody otrzymali:
1) 2 bilety do kino-teatru „Luna” — p. Karol Głogowski, Cegielniana 7.
2) 2 bilety do kino-teatru „Reduta” — p. Tola Wołkowiczówna, Al. Kościuszki 26.
3) 2 bilety do kino-teatru „Czary” — p. N. Sawicz, Skwerowa 20.

Nagrody rozdane będą w czwartek, dn. 10 b. m. pomiędzy godziną 6 a 7 wieczorem w administracji „Głosu Polskiego”, Piotrkowska 106.

40-letnia kobieta
jej marzenia, zawody, pragnienia, pożądanja, chęci miłości i niechęcia wkrótce ukaze się w „Reducie”

państwu polskiemu lub porządkowi publicznemu. Nie pozwolę memu duchowieństwu uczestniczyć w takich poczynaniach.

Dbając o dobro i interes państwa, będę się starał o uchylenie od niego wszelkich niebezpieczeństw, o których wiedziałbym, że mu grożą”

Przysięgę składali kardynał ks. Karkowski; biskup krakowski Sapieha; biskup przemyski ks. Nowak; arcybiskup lwowski ks. Twardowski; biskup tarnowski ks. Wałęga; biskup łódzki ks. Tymieniecki; biskup wrocławski ks. Zdzitowiecki; biskup sandomierski ks. Ryx; biskup lubelski ks. Fulman; biskup łomżyński ks. Jałbrzykowski; biskup podlaski ks. Przędziecki; biskup płocki ks. Nowowiejski; biskup piński ks. Łoziński; biskup łucko-żółtomierski ks. Godlewski; biskup wileński ks. Michalkiewicz; arcybiskup ormiański ks. Teodorowicz; metropolita grekokatolicki ks. Szeptycki; biskup grec.-kat. w Stanisławowie ks. Chomyszyn i biskup grec.-kat. w Przemyślu ks. Kocytowski.

Bank dla handlu i przemysłu pod kuratelą

Pierwsze zarządzenia komisarza rządowego — Wstrzymanie wypłat na 3 miesiące — Szturm do banku i bezwzględne poszukiwanie p. Gutmana

Nasz korespondent warszawski telefontuje:

Nietylko świat finansowy, ale całe społeczeństwo ze zrozumiałą niecierpliwością i zainteresowaniem śledzi losy banku dla handlu i przemysłu, jednej z większych ongiś instytucji, posiadającej 100 oddziałów w Polsce, powiększonej przez wchłonięcie banku kredytowego, słuźowanej ostatnio ze zjednoczonym bankiem Gordowskich.

Groźba ostatecznej upadłości zawisła nad tym bankiem.

Obronę zagrożonych interesów tysięcy rzeszy klientów banku objął z ramienia władz sądowych poseł Drewnowski (Zw. L. N.). Zastępcą komisarza mianowano p. adwokata Minkiewicza.

Pierwsze zarządzenia komisarza rządowego zmierzają do opanowania paniki i chaosu, do zaprowadzenia pewnego ładu w fatalnej gospodarce.

Wszystkie wkłady i należności uzyskaly trzymiesięczny moratorium. Stary bank przestał istnieć, zrodził się natomiast nowy. Bowiern operacje, dokonywane od dnia 3 b. m. — są wolne.

Jest to dopiero pierwszy krok, zmierzający ku sanacji. Czy to pomoże — wiadomo. Obliczanie wysokości pasywów potrwa czas dłuższy. A tylko ścisłe cyfry mogą być należyta rekojmia, czy bank się wygrzebie i odzyska dawne znaczenie ko-

Wykrycie wielkiej organizacji szpiegowskiej

Dwu winnych stanie przed sądem - Bezpodstawne alarmy poczty pantoflowej

Przed paru dniami prasa śląska doniosła, że w Katowicach władze bezpieczeństwa wpadły na trop organizacji szpiegowskiej. Instrukcje szły do Gliwic, skąd zabierali je do wykonania dwaj renegeci polacy, zaś wykonawcami akcji byli niejacy Tatarek i Wasik, obaj areszowani, oddani do dyspozycji władz prokuratorskich.

Przy sposobności wyszło na jaw, że Tatarek korzystał ze sfalszowanych dokumentów oficerskich, jako porucznik pułku ułanów, został nawet wzięty na przeszkalenie. Przeszkolenie to właśnie wyżytkował

Co trzeba, żeby dziennik był bez błędów?

Na pytanie wciąż tak aktualne dla czytelników prasy codziennej odpowiada szwajcarskie pismo fachowe „Graphische Mitteilungen” następującym zestawieniem:

Dziennik będzie wolny od błędów drukarskich: 1) jeżeli redaktor czy współpracownik dziennika napisał co się należy; 2) jeżeli napisał to wyraźnie; 3) jeżeli zecer rozrucił do właściwych przedziałek kaszty czcionki właściwe; 4) jeżeli przy składaniu chwyla właściwe czcionki; 5) jeżeli ustawi je właściwie (punkty 3, 4 i 5 tyczą się składacza ręcznego; przy składaniu maszynowym trzeba, aby składacz uderzał we właściwe klawisze, aby więc spadały czcionki właściwe); 6) jeżeli korektor poprawia błędy skrupulatnie; 7) jeżeli rewizja kolumn dziennika już odbitych czytana będzie rzetelnie; 8) jeżeli znalezione

Sowiety szukają sprzymierzeńców

Zniwa w Rosji, a walka klas — Uchwały komitetu centralnego Ulgi dla inteligencji — Lenin popierał „specjalistów” — Sowiety propagują oszczędność — Teorje Stalina — Głębsze znaczenie ostatnich uchwał — Bez inteligencji przecież trudno gospodarzyć — Bicz G. P. U. — Zamknięcie prądu, jako represja — Sowiety, a świat naukowy

(Własna korespondencja „Głosu Polskiego”)

Moskwa, sierpień 1925 r.

Polityka sowiecka w ostatnim czasie znajduje się pod znakiem zniw, przewyższających wszelkie oczekiwania i wzrastającej wskutek tego siły nabywającej całego ludu. Wydarzenia z natury osiągnęły takie tempo, iż władcy Rosji musieli jeszcze przed terminem, przewidzianym na wiosennej konferencji partyjnej i na kongresie sowietów, zwolnić nieco więzy walki klasowej, by w zupełności mózdz wyzyskać korzystną koniunkturę roku 1925. To też komitet centralny partii komunistycznej powziął uchwałę, w myśl której należy poczynić pewne ułatwienia inteligencji i „specjalistom” w dziedzinie techniki, przemysłu, rolnictwa i komunikacji.

Uchwała ta, stwierdzając na wstępku zwrot (?) wśród znacznych grup inteligencji w stosunku do sowietów, zapowiada, celem utrzymania tego przychylnego rzekomo nastroju, daleko idące ulgi. Mianowicie dzieci mężczyzn i kobiet, zatrudnionych w wymienionych wyżej dziedzinach, mają uzyskać dostęp do studiów naukowych. Dalej w sądach, które dotychczas zasadniczo wydawały wyroki z punktu widzenia walki klas, mają być odtąd dopuszczani asesory z grup inteligencji.

Pozatem mają być wprowadzone pewne ułatwienia i w sprawach mieszkaniowych. Przedewszystkiem jednak ma się polepszyć materialnie położenie inteligencji, a to przez premje produkcyjne dla całych zawodów, jak i poszczególnych osób, oraz przez wprowadzenie specjalnego systemu taryfowego w miejsce dotychczasowych kontraktów osobistych.

Te uchwały komitetu centralnego partii komunistycznej nie są pierwszym ustępstwem na rzecz inteligencji, pracującej w zawodach technicznych. Już Lenin w roku 1919 propagował popieranie „specjalistów”, a złagodzenie walki klas rozpoczęło się do pewnego stopnia w roku 1921 wraz z wprowadzeniem tak zw. „nowej polityki ekonomicznej”, którą w pewnej mierze podjęto znów na wiosnę r. b.

Wówczas, jak i dziś, impuls do tej zmiany kursu wywołał głównie wzgląd na własności, stanowiące główną część i właściwy rdzeń ludności Rosji. Z ostatnią wiosną zaczęto patrzeć przez palce, a nawet popierać pochich eksploatację robotników rolnych przez właścicieli ziemskich oraz oficjalnie wzywać do czynienia oszczędności.

Wskutek tego walka klas przybrała na wsi zupełnie inne formy, niż dotychczas. Stalin, najwyższy autorytet partii komunistycznej, w ostatniej broszurze swej, w postaci pytań i odpowiedzi studentów uniwersytetu przedstawia teorię walki klas w ten sposób, iż S. S. S. R. jako państwo, w walce tej nie bierze żadnego udziału. Jeżeli walka ta się odbywa, to powinny ją rozstrzygnąć między sobą poszczególne sfery zainteresowane. W ten sposób Stalin sztucznie obiektywizuje państwo, o którym wiadomo przecież, że przez sowiety było ono określone, jako instrument dyktatury proletariatu.

Obecnie sowiety, widząc przybierającą wciąż na silych żywiołową potęgę własności, szukają sprzymierzeńców dla dyktatury, jaką nad ogółem ludności wykonuje awangarda robotników miejskich. I w tem leży głębsze znaczenie uchwał komitetu centralnego, zarówno pod względem gospodarczym, jak politycznym.

O ile idzie o stronę gospodarczą, sowiety gorącożkwo dążą do wzmoczenia produkcji przemysłowej, a w dyskusjach fachowych słyszy się cyfry wprost zdumiewające (o ile oczywiście można im wierzyć). W r. b. sowiety liczą na uruchomienie ni mniej, ni więcej tylko 500 zamkniętych dotychczas przedsiębiorstw. Zwiększa ma być znacznie powiększona produkcja węgla, nafty, rudy żelaznej i cukru. Możliwe to będzie jednak tylko przy wyzyskaniu wszelkich sily, a więc i odsuwanie dotychczas burżuazji i inteligencji. Moralne zaś poparcie t. zw. dyktatury proletariatu przez techników i specjalistów podniesie znacznie jej prestiż wobec własności.

Jak przy wszystkich innych czynnościach sowietów, tak i tu, przełamując zasady dyktatury walki klas, sowiety zachowują pozory, podkreślając z jednej strony rzekomy jakoby zwrot stanowiska inteligencji w kierunku uznania komunizmu, z drugiej zaś od czasu do czasu uruchamiając działalność policji politycznej.

Tak samo jak wobec bogatych własności nie operuje się już karabinami maszynowymi, lecz indywidualnym opodatkowaniem specjalnym lub zamknięciem prądu elektrycznego — tak i wobec techników i wyższych urzędników przemysłowych sowiety mają do dyspozycji pewne represje, choćby w stosunku do ich rodzin, czy znajomych.

Najlepiej zaś tendencje dzisiejszych władców Rosji charakteryzuje fakt, iż to przełamanie frontu walki klasowej odnosi się tylko do zawodów technicznych, wyklucza zaś udział w nowych dobrodziejstwach inteligencji, pracującej naukowo, która nosi w sobie zawsze zarazki niebezpiecznej i niedozwolonej krytyki obecnego systemu.

B. T. E. przejmie elektrownię w połowie września lub w końcu października

Jak się dowiaduje „Głos Polski” finalizacja przejęcia od władz centralnych elektrowni łódzkiej przez łódzkie towarzystwo elektryczne nastąpi w końcu bieżącego miesiąca lub początku października. E.

Dzień wczorajszy był dniem pracy

Jedynie część robotników świętowała Dzień wczorajszy, pomimo oficjalnego zniesienia święta, był święcony przez liczne rzesze robotnicze, drobny handel i rzemieślnictwo. Jak się dowiadujemy z zarządu związków zawodowych, prawie całkowicie był unieruchomiony wielki przemysł włókienniczy. Nie stawili się do pracy robotnicy w fabrykach: w „Widzewskiej Manufakturze”, Geyera, Heinza, Kindermana, Wulfsona, Poznańskiego. W zjednoczonych zakładach Scheiblera i Grohmana, czynną była jedynie tkalnia przy ulicy Targowej, pozostałe zaś oddziały były unieruchomione. Prawie całkowicie był unieruchomiony przemysł średni i drobny.

W godzinach przedpołudniowych kilka firm chrześcijańskich było pozamykanych w czasie odprawiania nabożeństw w kościołach. Rzemieślnicy wszyscy nie pracowali.

W Pabjanicach nieczynne były zakłady akcyjnego towarzystwa Krusze i Ender; kilka fabryk średniego przemysłu.

Członkowie ohrześcijańskiego związku zawodowego naskutek powziętej uchwały na ogólnym zebraniu w przeddzień święta, do pracy w dniu wczorajszym nie przystępowali. Analogiczne uchwały przeszły na zebraniach fabrycznych wśród członków związku „Praca” i klasowego. Kierownictwa związków przeciwko uchwałom powyższym nie oponowały, pozostawiając je wyłącznie do rozstrzygnięcia i decyzji samych robotników. Natomiast delegaci fabryczni wzywali i apelowali do robotników, by święto obchodzili ze spokojem i powagą, godną robotnika, nie dawali posłuchu podejrzanym indywiduom, chcącym wykorzystać święto dla swej kreciej roboty. (o)

Ku likwidacji zatargu w „Widzewskiej Manufakturze”

Geny towaru, wydawanego robotnikom, będą obniżone o 20 proc.

Wobec tego, iż robotnicy „Widzewskiej Manufaktury” zawiadomili zarząd tej fabryki, że w dniu wczorajszym pracować nie będą, fabryka ta w poniedziałek i wtorek była nieczynna.

Jak się dowiadujemy, zatarg w tych zakładach, powstały na tle wysokości cen obliczanych za towar, wydawany robotnikom zamiast dwóch dniówek, będzie zlikwidowany przez obniżenie cen tego towaru o 20 procent. E.

Chcesz umieć jeździć

kup „Informator kieszonkowy o ruchu kołowym i pieszym”

Ukazał się z druku „Informator kieszonkowy o ruchu kołowym i pieszym” p. W. Chróścickiego, kierownika działu ruchu ulicznego P. P. m. Łodzi.

Jest to książka niezbędna dla szoferów, rowerzystów, dorożkarzy i woźniców.

„Informator” można nabyć we wszystkich komisariatach policji państwowej oraz księgarniach L. Fiszer i „Czytaj”.

W lafach wojennych mało rodziło się dzieci

To też w przyszłym roku zmniejszy się kontyngent poborowych szkolnych

W roku bieżącym dało się zauważyć znaczne nieskompletowanie oddziałów czwartych i piątych w szkołach powszechnych.

Do oddziałów tych uczęszczają bowiem dzieci rocznika 1914 i 1915, a więc lat, w których wskutek wojny liczba urodzeń była znacznie mniejsza od normalnej.

Przewidywane jest również, iż w roku przyszłym wobec objęcia obowiązkiem szkolnym wojennego rocznika 1919 kontyngent dzieci szkolnych zmniejszy się znacznie. E.

Wspólny front przeciwko redukowaniu Łodzi może wywalczyć nam uwzględnienie naszych postulatów

Walka przeciwko redukowaniu przemysłu łódzkiego jest walką o byt Łodzi

Przemysł łódzki nie cieszył się nigdy i nie cieszy się względami władz centralnych, traktuje się go, jako kopcieszka, ignoruje jego postulaty i wiele, przy każdej okazji w różnych formach mówi się o tem, że przemysł łódzki jest „antypanstwowy”. To ostatnie należy już prosto do bon-tonu podobnie jak za demier crie-de la mode uchodzi obecnie koncepcja „redukcji” przemysłu włókienniczego.

Przyznać niestety należy, że te poronione koncepcje i koncepcje biurokratycznych ignorantów prowokuje nader często prasa stołeczna i prowincjonalna; ta sama prasa, która wyraża oburzenie, słuszne zresztą, gdy ktoś we Francji, Anglii lub Ameryce nie orientuje się w stosunkach polskich, pisze o Łodzi i o jej przemyśle tak jak gdyby Łódź leżała w Patagonji a w każdym bądź razie po za granicami Polski.

Na tle tej dziwnej i niewytłomaczonej ignorancji tworzą się tak zabawne sytuacje, że byłoby one idealnym tematem do

farsy, gdyby nie były same przez się tragedją.

Do takich konceptów należy niewątpliwie list ministerstwa pracy i opieki społecznej do funduszu bezrobocia, w którym ministerstwo oświadcza, iż gotowe jest w zrozumieniu ciężkości sytuacji rzesz bezrobotnych zgodzić się na... uruchomienie trzeciej zmiany w przemyśle łódzkim.

Jedno z dwojga: albo ministerstwo pracy i opieki społecznej nie zna obecnej sytuacji przemysłu włókienniczego i nie wie że większość przedsiębiorstw pracuje niepełny tydzień na jedną zmianę, albo też jest to jeszcze jeden niezbyt pachnący kwiatek, który wyrósł na urodzajnej biurokratycznej glebie naszych władz centralnych.

W jednym i drugim wypadku ministerstwo pracy i opieki społecznej dowiodło, iż dostraja się harmonijnie do stosunku pozostałych ministerstw do Łodzi.

Alle i Łódź nie jest bez winy, — nie u-

mieliśmy nigdy zademonstrować naszej siły żywotnej, nie umieliśmy nigdy na zewnątrz pokazać naszej spoiwości, nie potrafiliśmy wykazać wspólności interesów łódzkiego robotnika, przemysłowca i kupca.

Delegacje organizacji zawodowo - społecznych, które udawały się do władz centralnych zawsze zarzucały się nawzajem skargami i pretensjami, miast wspólnie prowadzić kampanję, marnowały siły na wzajemne zwalczanie się.

Dziś więc, gdy raz po raz lansowane są idee redukcji wytwórczości łódzkiej, gdy ignorancja naszych potrzeb coraz mocniej dławii tętno Łodzi, czas jest najwyższy zejść z błędnej drogi — musimy pamiętać, że redukcja przemysłu to nowe zastępy robotników bez pracy, rzesze inteligencji pracującej bez chleba — nie wolno nam zapomnieć, że redukcja przemysłu, to redukcja Łodzi i przeciwko temu redukowaniu Łodzi musimy utworzyć wspólny front. **Wacł. Polecki.**

Na sobotę wszystko będzie gotowe i Łódź prześni w świetle kinkietów „Sen nocy letniej”

Co powiedział przedstawicielowi „Głosu Polskiego” dyr. Górczyński

Żaden z łódzkich sezonów teatralnych od kilku już lat nie był oczekiwany z takim zainteresowaniem, jak sezon, który rozpoczyna w sobotę 12 b. m. dyrektor Szyffman „Smem nocy letniej”.

Miarą tego zainteresowania służyć może fakt, że w ciągu 24 godzin po rozpoczęciu sprzedaży biletów — zostały one wykupione prawie całkowicie na pierwsze oba przedstawienia.

Może będzie to pomyślną wróżbą dla zbliżającego się sezonu teatralnego, który w roku ub. rozpoczęto pod znakiem apatii i obojętności społeczeństwa łódzkiego.

Tymczasem w teatrze wre gorączkowa intensywna praca.

Przygotowania do inauguracji są w pełnym biegu i w oznaczonym terminie zostaną zakończone.

O tych pracach bieżących i projektach na najbliższą przyszłość informuje nas uprzejmie dyr. Bolesław Górczyński:

Wyrażamy na wstępie swe powątpiewanie co do możliwości zakończenia przygotowań już za parę dni.

— Musi być zakończone — odpowiada z naciskiem nasz rozmówca. — Sezon rozpoczynamy punktualnie, tembardziej, że chodzi tu już tylko o pewne szczegóły. Pełne próby odbywają się w sali rady miejskiej, w towarzystwie miłośników muzyki i na scenie, w nocy, gdy robotnicy kończą swe zajęcia.

Montowanie krzeseł, urządzenie garderób, łóż — są to już detale, które napewno nie staną na przeszkodzie naszym zamiarom.

Jestem usposobiony jaknajbardziej op-

tymistycznie, tembardziej, że pragniemy i postaramy się dać Łodzi teatr dobry, na jaki sobie w zupełności zasługuje.

Ze sztuk, które wystawić zamierzamy w najbliższej przyszłości wymienić muszę „Przezióreczkę” Żeromskiego, która będzie pierwszym debiutem reżyserskim p. Ryszkowskiego i ukaże się z Żmijewską, Szymańskim, Woskowskim i Kochanowiczem w rolach głównych.

„Nieboska komedia”, inscenizowana będzie według projektów Wincentego Dra-biła, w ujęciu reżyserskim p. Kochanowicza, który też kreować będzie rolę Pankracego.

Henryk — Szymański i Przechrzta — Tatarakiewicz: oto czołowe role...

— A komedje, utwory lżejsze — prze-rzywamy.

— Oczywiście. Dwie świetne komedje „Dzwonnik alarmowy” i „Codziennie o piątej”, wreszcie „Henryk IV” Pirandella, dalej „Nowi panowie”, nowości z zakresu repertuaru polskiego.

Teatr będzie też placówką narodową: obchody i rocznice powstań uczci specjal-nymi przedstawieniami i akademjami.

Zespolić się ze społeczeństwem, od-zwierciedlić jego nastroje i dążenia — oto program, jaki zrealizować zamierzamy.

Opuszczając gabinet dyrektora Górczyń-skiego rzucam okiem na dekoracje do „Snu nocy letniej”.

Pracuje nad nimi świetny artysta ma-larz Frycz.

Pod jego kierownictwem praca pali się poprostu ludziom w rękach: stanowczo na sobotę wszystko będzie gotowe! m. k.

Tajemnica dwóch listów i dzieje kradzieży czeków dolarowych

(p) W dniu 19 lipca 1924 roku proku-rent firmy „Polskie towarzystwo handlo-we sp. akc.”, Jan Łager zameldował w ekspozyturze urzędu śledczego w Łodzi, iż w dniach 8, 10, 11 i 12 lipca wyżej wspo-mniana firma wysłała z Łodzi do oddziału swego w Gdańsku listy polecane, zawierają-ce różne czeki dolarowe i funtowe, któ-rych ogólna suma opiewała na 417 funtów angielskich, 240 dolarów amerykańskich, przyczem dwa z tych listów, a mianowicie datowane z 10 i 12 lipca, jak zawiada-mia oddział w Gdańsku, nadeszły bez czeków, których wartość równała się 1000 złotych.

Przeprowadzone w tym kierunku do-chodzenie policyjne oraz śledztwo wstęp-ne ustaliły, że czeki z dwóch ostatnio wymienionych listów zostały skradzione przez 24-letniego Władysława Bucia, któ-ry pracował w firmie, jako magazynier.

Prowadząc dalsze śledztwo został wy-kryty cały szereg przestępstw Bucia, któ-ry w sierpniu 1924 roku zjawiwszy się do biura „Polskiego towarzystwa handlowe-go we Lwowie” przedstawił się jako pra-cownik łódzkiego oddziału nazwiskiem Luif, pobrał pod pozorem wykupienia we-

ksli dla łódzkiego oddziału, oraz tytułem zaliczki dla siebie na powrót do Łodzi 500 złotych.

Sprawę powyższą rozpatrywał sąd, ok-regowy w postępowaniu trybu uproszczo-nego. Oskarżony do inkryminowanego mu przestępstwa nie przyznał się, zwalając winę na osobę niejakiego Borowienka, który jednak okazał się postacią fikcyjną.

Dalej oskarżony skreśla szlak swej po-dróży, opowiadając o rzekomych wyjaz-dach służbowych, twierdząc uporczywie, że dokonał tego nie on, a jeśli wogóle do-konano tych zbrodni, to należy przypisać to dziwnemu zbiegowi okoliczności.

Charakterystycznym momentem, jaki się wyjawil w toku śledztwa sądowego było to, że filje P. T. H. w różnych punk-tach Rzeczypospolitej z łatwością udziela-ły pożyczki bądź to w celu wykupienia rzekomych weksli, bądź to a conto podró-ży Buciuowi.

Sędzia Korwin-Korotkiewicz, po wy-słuchaniu przemówień rzecznika oskarże-nia publicznego prok. Kawczaka i obrony, skazał Bucia na jeden rok więzienia z za-mianą na dom podravy.

Lichwiarze papierowi

będą pociągnięci do odpowiedzialności

(p) Jak wiadomo, oddział walki z lich-wą przy komisariacie rządu na miasto Łódź pod przewodnictwem dr. Albina Gra-bowskiego ustalili ceny przyborów szkol-nych, a w szczególności zeszytów — jednak niektórzy detaliczni sprzedawcy pobierają za zeszyt po 6 groszy, podczas gdy cen-nik przewiduje tylko 5 groszy, natomiast za zeszyt lepszego gatunku pobiera się 13 groszy, zamiast 10.

W związku z tem, począwszy od dnia dzisiejszego oddział walki z lichwą przy komisariacie rządu rozpoczyna energicz-ną walkę z lichwiarzami papierowymi i pociągać ich będzie do surowej odpowie-dzialności karnej.

Nad czem obradować będzie komisja skarbowo-budżetowa

Dziś, w środę, dnia 9 b. m. punktualnie o godzinie 19 i pół w siedzibie radzieckiej, I p. (sala konferencyjna) odbędzie się po-siedzenie komisji skarbowo-budżetowej. Na porządku dziennym m. in.: 1) sprawa nabycia części osady włociańskiej we wsi Budy Stokowskie, pow. łódzkiego na cele budowy wodociągów i kanalizacji; 2) sprawa budowy tunelu, łączącego ulicę Tram-wajową z ul. Wysoką; 3) sprawa poczynie-nia pewnych zmian w budżecie zarządu miasta Łódź za rok admin. 1925; 4) sprawa jeaporazowej subwencji w wysokości zł. 3.000 dla dyrekcji teatru Popularnego w Łodzi; 5) sprawa podwyższenia opłat od uboju zwierząt (przeład samorządowy); ogłoszenia i okólniki władz komunalnych. Adres redakcji i administracji: Plac Wolności 14, II piętro, telefon 28-00.

„Dziennik Zarządu m. Łodzi”

Wyszedł z druku Nr. 36 (311) „Dzienni-ka Zarządu miasta Łodzi”, który zawiera: Tekst ustawy o gminie miejskiej (d. c.); sprawozdanie z 21 (III sesji) posiedzenia rady miejskiej (dokończenie); kronikę miejską; z życia miast (przeład samorządowy); ogłoszenia i okólniki władz komunalnych. Adres redakcji i administracji: Plac Wolności 14, II piętro, telefon 28-00.

Tkacze wyjechali do Francji

(p) W dniu wczorajszym przyjechała do państwowego urzędu pośrednictwa pra-cy misja francuska z Wejherowa, która zabrała kilkanaście tkaczy na bawełnę i ślusarzy - monterów na roboty do Francji.

Rozpoczęcie roku szkolnego w szkołach wieczorowych

Rozpoczęcie roku szkolnego w szk. wiecz. (p) W dniu 9 września, t. j. dziś rozpoc-znie się rok szkolny w szkołach wieczoro-wych i na kursach wieczorowych.

Z okazji srebrnych godów Państwa **Adolfowstwa Konarskich** serdecznie winażuje

Zarząd Internatu dla dzieci żyd. i Szkoły Rolniczej w Helenówku oraz Internatu dla Dziełców „POMOC”

6926-1 Łódź, Barłotowska No. 7.

Powrót p. wojewody Darowskiego

Dziś obejmuje urządowanie

P. wojewoda łódzki Ludwik Darowski powrócił wczoraj wieczorem o godzinie 9.45 z urlopu wypoczynkowego i w dniu dzisiejszym obejmuje urządowanie.

Powracającego p. wojewodę powitali na dworcu Łódź-Fabryczna p. wicewojewoda Władysław Łyszkowski, wojewódzki komendant policji państwowej p. Wróblewski, komendant policji na m. Łódź p. Roszkowski, komisarz rządu p. Iżycki i osobisty sekretarz p. wojewody p. Rosicki.

Osobiste

Naczelnym inżynierem wydziału budownictwa miejskiego inż. Teodor Gałaska, powrócił z 2-tygodniowego urlopu i objął urządowanie.

Braf zranił siostrę

Tragiczny epilog kłótni rodzinnej

(R) Od dłuższego czasu, między rodziną Żarskimi, zamieszkałymi przy ulicy Nowo-Krótkiej 20, panowały niesnaski i kłótnie, które nierazko kończyły się bójkami.

W dniu wczorajszym Antoni Żarski, będąc podchmielony, wszczął znów kłótnię ze swą siostrą i w pewnym momencie, działając pod wpływem alkoholu i zdenerwowania, uderzył ją nożem, raniąc ją w rękę.

O wypadku powiadomiono XIII komisariat P. P., którego funkcjonariusz po spisaniu protokołu wezwał pogotowie ratunkowe.

Przybyły lekarz, po nałożeniu Żarskiej opatrunku, pozostawił ją na miejscu w stanie zadowolającym.

Miasło lekarstwa, łyżka amoniaku

Przypadkowe zatrucie dwulatniego maleństwa

(R) Dwuletnia córka Liebermanów, zamieszkujących przy ulicy Franciszkańskiej 53, była ciężko chora.

W dniu wczorajszym, rodzice udając się do pracy, polecieli opiekę nad maleństwem, starszej, 16-letniej córce przypominając, by w oznaczonym czasie dała chorej lekarstwo.

Ta okazała się jednak złą opiekunką, gdyż zamiast lekarstwa, dała siostrzyńce łyżkę amoniaku.

Po paru minutach wróciła matka i widząc wijące się w boleściach maleństwo, natychmiast zaalarmowała pogotowie ratunkowe, którego lekarz po przepłukaniu chorej żołądka, pozostawił ją w domu, w stanie osłabionym.

Oryginalny sposób flirtowania

Bił kobietę na ulicy laską po głowie

(R) Bronisława Karczmarek, zamieszkała przy ulicy Aleksandrowskiej 64, wracając do domu, została zaczepiona przez nieznanego jej pijanego awanturnika.

Ponieważ nie odpowiadała na jego zaczepki, osobnik ów począł ją bić laską.

Bezbronna kobieta starała się ująć napastnikowi, nie udało się jej to jednak i wreszcie nieprzytomna osunęła się na bruk.

Wezwano pogotowie ratunkowe, którego lekarz po zastowaniu pierwszych środków, odwiózł nieszczęśliwą do zbiorni miejskiej.

Cyrk i Menażerja W ŁODZI

COSSMY

PLAC DĄBROWSKIEGO

Tylko jeszcze dziś i jutro!

Dziś, w środę, dn 9 b. m. o g. 5.50 pp. po cenach przystępnych

Wielkie Przedstawienie Familijne dla dzieci i uczącej się młodzieży.

Program nie skrócony!

Dla dorosłych:	Dla dzieci i ucz. się młodzieży:
Krzesło w łozy zł. 5.—	Krzesło w łozy zł. 2.50
Boczne krzesło „ 4.—	Boczne krzesło „ 2.—
I miejsce „ 3.—	I miejsce „ 1.50
II miejsce „ 2.—	II miejsce „ 1.—
Galerja „ 1.—	Galerja gr. 50

Wieczorem o godz. 8-ej **Wielkie Galowe Przedstawienie!**
Ceny zwyczajne! Ceny zwyczajne!

Zbyt późno młodzież wchodzi w życie

Należy zreorganizować program szkoły średniej i usunąć zeń niepotrzebny balast

Nienormalne warunki wojenne, dobrowolne i przymusowe zmienianie miejsca pobytu, a wreszcie często brak środków materialnych wywoływały częste i długotrwałe przerwy w kształceniu się dlatwy w tym okresie.

Wynikiem tego jest anormalne zjawisko, iż w jednej i tej samej klasie obok 10-letniego dziecka zasiada 15—16-letni chłopiec lub podłotek.

W latach 1923 i 1924 w łódzkich szkołach średnich zdarzały się takie anomalja, że w klasie pierwszej obok ośmioletnich chłopców byli i 17-letni wyrostkowie, a w klasie szóstej obok czternastolatków dwudziesto dwu — 23-letni mężczyźni, nie mniejsza była rozpiętość wielu uczniów klasy ósmej, w której obok chłopców 16-letnich byli uczniowie 24-letni.

Przeciętnie w latach tych 40 procent uczniów było w wieku spóźnionym, a 3—4 procent w wieku b. spóźnionym.

Copr awda w roku bieżącym spodziewana jest znaczna poprawa tego stanu rzeczy, ale w dalszym ciągu znaczny procent uczniów jest w wieku spóźnionym, a i ci, którzy, według naszych norm są w wieku właściwym w danej klasie, według norm szkolnictwa zachodnio-europejskiego są w wieku spóźnionym.

Otrzymanie matury przez chłopca 19-to — 20-letniego jest zjawiskiem u nas zupełnie normalnem.

Studia wyższe pochłaniają przy sprzyjających nawet warunkach minimalnie 5—6 lat; ukończenie studiów prawniczych w ciągu 4 lat, medycznych w ciągu 5 lat, a studiów politechnicznych w ciągu 6 lat należy do rzadkości.

Jeżeli uwzględnimy minimalnie 3—4-letni okres praktyki, to dojdziemy do nader smutnego wniosku, iż dopiero 30-letni człowiek rozpoczyna normalną pracę zawodową.

Jest to okres stanowczo spóźniony,

gdyż aczkolwiek człowiek w trzydziestym roku życia jest w pełni sił, to jednak okres pełni energii życiowej jest już zmarnowany na studia i praktykę.

Na zachodzie kończą studia w 20—23 roku i natychmiast przystępują do pracy zawodowej.

Sprawa ta jest zbyt ważna, by przejść nad nią do porządku dziennego. Reforma szkolnictwa winna być przeprowadzona w tym kierunku, by umożliwić wcześniejsze ukończenie studiów średnich i wyższych.

Należałoby tak posegregować materiały nauczania, by umożliwić ukończenie szkoły średniej w 15-ym, 16-ym roku życia.

W tym celu należałoby również usunąć z programu nauczania szkoły średniej balast wielu niepotrzebnych przedmiotów — szkoła średnia powinna być jedynie przygotowaniem do studiów wyższych.

Pedagog

Zasiłki dla rodzin rezerwistów będą wydawane w wysokości do 80 proc. zarobku otrzymywanego przed powołaniem na ćwiczenia

W związku z wydawaniem przez magistrat (wydział opieki społecznej) orzeczeń w sprawach przyznawania zasiłków dla rodzin rezerwistów, powołanych na ćwiczenia wojskowe, oraz wypłacaniem tych zasiłków, podaje się do wiadomości ogólnej osób zainteresowanych: że

1) zasiłki przyznawane są rodzinom na zasadzie ustawy z dnia 22 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 246);

2) prawo do zasiłku przysługuje żonie, dzieciom ślubnym i nieslubnym oraz sierbom, rodzicom, rodzeństwu do lat 16, dziadkowi i babce powołanego, o ile osoby te były na wyłącznym utrzymaniu rezerwisty przed powołaniem go na ćwiczenia wojskowe i był ich został zagrożony wskutek powołania rezerwisty na ćwiczenia;

3) rodzeństwo, ponad 16 lat życia do 24 roku najpóźniej otrzymuje zasiłek wtedy, o ile udowodni, że uczęszcza do zakładu naukowego lub pobiera naukę w zawodzie praktycznym, a nie ma utrzymania u swych pracodawców.

Zgłoszenie o przyznanie zasiłku rodzinom, zamieszkałym w Łodzi, należy wnieść do magistratu (wydział opieki społecznej — Moniuszki 10) przed odejściem rezerwisty na ćwiczenia i w każdym razie nie później, aniżeli w ciągu miesiąca po ukończeniu przez powołanego ćwiczeń.

Zasiłki wypłacane są z funduszy skarbu państwa; rodziny tych rezerwistów, którzy przed powołaniem nie byli stałymi pracownikami, otrzymują po 75 groszy na jedną osobę, 85 groszy na dwie osoby i 1 złoty na 3 i więcej osób dziennie, z wy-

jątkiem niedziel i świąt; zaś rodziny rezerwistów, którzy byli stałymi pracownikami, otrzymują dziennie, z wyjątkiem świąt i niedziel, 60 procent zarobku na jedną osobę, 70 proc. — na dwie osoby i 80 procent — na 3 i więcej osób.

Przy zgłoszeniu należy przedstawić następujące dowody: a) zaświadczenie władz wojskowych o dniu powołania na ćwiczenia; b) zaświadczenie właściciela domu lub rządcy, że rezerwista zamieszkuje razem z rodziną i ją utrzymuje, c) świadectwo ślubne, świadectwa urodzenia dzieci oraz zaświadczenie pracodawców, w którym powinno być wymienione, od kiedy rezerwista pracuje, w jakim charakterze, ile wynosił zarobek dzienny przed powołaniem na ćwiczenia i ile dni w tygodniu pracował

Dla dzieci nieslubnych zasiłek przyznaje się tylko w tym wypadku, o ile rezerwista ojcostwo stwierdził przez protokolarne oświadczenie, że dziecko przysnaje za swoje. Dla żony nieslubnej oraz teściów ustawa zasiłków nie przewiduje.

Odwolania od orzeczeń magistratu które rodzina rezerwisty uważa za krzywdzące, zgłaszać należy w terminie 8-dniowym od dnia doręczenia orzeczenia. Odwołania powinny być adresowane do komisariatu rządu na m. Łódź i składane w magistracie — wydział opieki społecznej, który przesyła je do komisariatu wraz z dotyczącymi aktami drogą urzędową. Odwołania mogą wnieść wyłącznie osoby uprawnione do otrzymywania zasiłku, nie zaś sam rezerwista. Zasiłki, pobrane nieprawnie, podlegają zwrotowi pod rygorem egzekucji sądowej.

5,300 tys. złotych otrzyma Łódź na rozbudowę miasta

Niestety pożyczki te będą w r. b. musztardą po obiedzie

W poniedziałek, dnia 7 b. m. pod przewodnictwem p. prezydenta miasta M. Cynarskiego, odbyło się kolejne posiedzenie komitetu rozbudowy miasta.

Po przyjęciu porządku dziennego i odczytaniu protokołu z poprzedniego posiedzenia, przystąpiono do odczytania komunikatów. Między innymi przyjęto do wiadomości pismo związku miast polskich, który zawiadamia, że suma kredytów budowlanych w obrębie poszczególnego miasta stanowić będzie 133 proc. wpływów danego miasta z państwowego podatku od lokali i placów niezabudowanych. Takim sposobem dla Łodzi suma kredytów budowlanych dosięgnie około 5.300.000 zł.

Następnie przystąpiono do rozpatrywania podań o pożyczki budowlane, z których przyznano:

- 1) E. Szwarczulewiczowi (Pomorska 163) na wykończenie budowy — 20.000 zł.
- 2) Małżonkom Klechdom (Ozorkowska nr. 12) na wykończenie budowy — 3.600 złotych.
- 3) T. Wozniakowskiemu (Lwowska 5) na wykończenie budowy — 3.000 zł.
- 4) H. Kaliszowi (Wysoka 21) na wypro-

wadzenie pod dach — 31.200 zł. z warunkiem dołączenia planów.

5) H. Kaliszowi (Wysoka, róg Złotej) na wyrowadzenie pod dach — 110.000 zł. z warunkiem dołączenia planów.

6) E. Krygierowi (Kopernika 12) przyznano 97.200 zł. z warunkiem, że petent dołączy projekt zatwierdzony budynku, który będzie zawierał tylko lokale mieszkalne.

7) T. Janiszewskiemu (Rzgowska 94) na wyrowadzenie pod dach — 16.950 zł.

8) J. Bartoszewiczowi (Szpitalna 13) na wykończenie budowy — 5.300 zł.

Prócz tego uchwalono zarezerwować 70.000 zł. dla t-wa „Przezorność“ (ul. Kapliczna — Chojny) na wyrowadzenie budynku pod dach z warunkiem złożenia planów zatwierdzonych.

Sprawę M. Gańca (Cegielniana 69) postanowiono odłożyć do czasu przedstawienia planów.

Ogółem na posiedzeniu w dniu 7 b. m. zaopiniowano pożyczek budowlanych na sumę 357.250 zł.

Następne posiedzenie komitetu rozbudowy miasta odbędzie się dnia 14 września

Audiatur ei altera pars

Co mówi p. Oppenheim o sekwestrze, nałożonym na jego współwłasność

Szanowny Panie Redaktorze!
W sobotniem n-rze poczytnego Jego piśma znajduje się sprawozdanie z rozpraw w sądzie handlowym w sprawie mojej o zmianę sekwestratora firmy: „Izydor Littauer“.

Sprawa ta jest jeszcze w biegu, niejedna z niej jeszcze zapewne odbędzie się rozprawa i nieraz jeszcze ujrzy ona światło dzienne.

Wiadomo powszechnie, że sekwestr sądowy jako taki, jest nader ostrym środkiem zapobiegawczym, stosowanym przez sądy i stanowi prawdziwą klęskę dla tego, który został przezeń dotknięty. Żadne sądy tatarskie, żaden wilk w owczarni nie jest w stanie tyle szkody narobić co sekwestr sądowy, zawieszony nad majątkiem będącej w ruchu, t. j. czynnej firmy handlowej, nawet wówczas gdy jest wykonywany ściśle według prawa, bez żadnych nadużyć i uchybień.

Otóż nasuwa się pytanie, czy sąd handlowy, składający się w dwóch trzecich częściach z nieprawników, a zatem prawników nie wyrobionych, powinien mieć tak wielką władzę, aby na jednostronny wniosek strony przeciwnej stosował środek tak ostry jakim jest sekwestr?

Czy sąd handlowy nie ma raczej obowiązku w takim wypadku najskrupulatniej i najsumienniej przedtem sprawdzić wszystkie objęte i zarzuty w obecności pozwanego i dopiero po wysłuchaniu jego obrony wydawać zarządzenie tak mocno krzywdzące obie strony?

Oto jest szereg pytań (nie mówiąc już o wielu, wielu innych), które się nasuwają na tle sprawy z za kulis firmy „Izydor Littauer“.

Może uwagi powyższe pobudzą naszą paletę do publicznej dyskusji i może przedstawiciele naszych korporacji przemysłowych i kupieckich zechcą zabrać głos w kwestji zawieszenia sekwestrów sądowych w ogólności i o sposobach ich stosowania i wykonywania w szczególności, tembardziej, gdy kwestje te, szczególnie w czasach dzisiejszych, posiadają niewątpliwie ogólniejsze znaczenie i nie są pozbawione aktualności.

Racz Szanowny Panie Redaktorze i t. d. Maurycy Oppenheim, wsółwł. firmy „Izydor Littauer“.

Tragedja bezrobotnego

Omdlał w chwili, gdy kupował kęs chleba

(R) Feliks Mencil, zamieszkały przy ulicy Gdańskiej 131, od dłuższego czasu był bez pracy.

Zaoszczędzone pieniądze topniały z przerażającą szybkością, aż przedwczoraj stanął on przed obliczem głodu.

Nie jadł przez 36 godzin, co go tał osłabiło, że wczoraj, gdy za pożyczoną groszę chciał kupić w sklepie kęs chleba, stracił przytomność — i osunął się na ziemię. Padając jednak, nieszczęśliwym trafem uderzył głową w oszklone drzwi, rozbijając je i kalecząc się przytem dotkliwie.

Przybyły lekarz pogotowia nałożył opatrunek ofierze bezrobocia, poczem w stanie bardzo osłabionym odwiózł go do domu.

Katastrofalne fiasko targów lipskich

Jedyną przyczyną -- fatalne gospodarcze położenie Niemiec

Projekt zupełnego zaniechania urządzania targów

W niemieckim organie łódzkim „Neue Lodzer Zeitung” na naczelnym miejscu frontowej kolumny znajdujemy w formie alarmującej sensacji podane wiadomości o odbywających się obecnie w Lipsku targach jesiennych. Informacje zakomunikowane bezpośrednio z Lipska, opatrzone są wielkim czteroszpaltowym tytułem: „Kompletne fiasko Targów Lipskich” oraz podtytułami: „Targi bez obrotów. Wielu długoletnich wystawców nie stawiało się. Złe gospodarcze położenie Niemiec jako przyczyna fiaska. Czy targi mają obecnie rację bytu?”

Warto przytoczyć katastrofalny, choć z pewnością jeszcze w wielu punktach niezupełnie dociągnięty obraz zawsze najbardziej miarodajnych dla Niemiec wielkich targów lipskich, przedstawiony przez niemieckiego informatora:

„Rozmiary i frekwencja targów — pisze niemiecki informator — pozostają ogromnie poniżej rozmiarów i frekwencji tych samych targów z czasów inflacji i nawet z czasów tegorocznej wiosny.

Ruch nawet w bardzo dalekim stopniu nie dobiega cyfr ówczesnych i widok ogólny w porównaniu z owymi dniami jest bardzo spokojny. Pałace i hale targów wykazują ogromne luki i wielką ilość wogóle niezapełnionych miejsc. Po raz pierwszy od wielu lat na tych targach nie otwarto żadnej nowej hali, ani żadnego nowego budynku. Wiele setek dotychczasowych długoletnich wystawców tym razem wcale się nie zgłosiło, pozostali zaś musieli do minimum zredukować swoje oczekiwania. Pomimo wszelkich tendencyjnie pochlebnych informacji ze strony zainteresowanej, trzeba przyznać, że w wielu gałęziach zawiodły nawet najskromniejsze oczekiwania i bardzo wielu wystawców liczy się z tem, że całkowity napływ zakupów i zamówień nawet nie pokryje kosztów ich udziału w targach. Targi lipskie tym razem stanowią fiasko, dając jaknajostrejszy wyraz gospodarczej sytuacji i konieczności ogólnego obniżenia cen.

Przyczyną niepowodzenia i kompletnego zastoju interesów na lipskich targach jesiennych jest złe położenie gospodarcze, które sprawia, że rynek wewnętrzny nie jest zdolny do obrotów nawet w dziedzinie towarów elementarnej potrzeby, oraz ceny niemieckie, które sprawiają, że niemieckie towary nie wytrzymują konkurencji zagranicą.

Niewyjaśnione położenie w dziedzinie rokowań o układy handlowe odgrywa również fatalną rolę.

O ile wogóle zaznaczają się jakiegokolwiek obroty, dotyczą one przeważnie obiektów nie zasługujących na wielką uwagę. Przytem jeśli chodzi o artykuły codziennej potrzeby, w sposób zwracający

uwagę uprzywilejowane są pośrednie dobre gatunki aż do artykułów luksusowych podczas gdy prawie zupełny brak obrotów w zakresie tanich towarów nakazuje wyraźnie pesymistyczną ocenę siły nabywczej szerokich mas ludności niemieckiej na okres przyszłych miesięcy. Znamienne jest rzeczą dla sytuacji przemysłu, że na technicznym oddziale targów większe rejony są tylko w bardzo małym stopniu reprezentowane i nie mogą wykazać się żadnymi obrotami.”

W zakończeniu niemiecki informator dodaje, że wobec tak opłakanych wyników sfery fachowe mówią o tem, aby na pewien czas wogóle zaniechać urządzania targów w Niemczech.

Oryginalna reklama fabryki wyrobów gumowych na targach lipskich

Futurystyczny kiosk reklamowy Związku socjalistycznych republik na placu przed dworcem kolejowym w Lipsku

Kandydaci na członków komisji szacunkowych

Wspólna lista szeregu związków

W dniu 1 stycznia r. b. upływa kadencja działania komisji podatku przemysłowego. W związku z tem zarządziło min. skarbu składanie list członków tych komisji i ich zastępców do dnia 15 września r. b.

W dniu wczorajszym o godzinie 8 wieczór odbyła się, pod przewodnictwem wice-prezesa p. S. Frejlicha w centralnym stow. kupców i przemysłowców wojew. łódzkiego (Piotrkowska 10) konferencja międzyzwiązkowa w sprawie ułożenia wspólnej listy kandydatów na członków do komisji. Na konferencji reprezentowane były następujące związki:

Związek kupców i przemysłowców (Południowa 15), stow. drobnych kupców (Ogrodowa 10), centralny związek ziemianików (Południowa 4), stow. fabrykantów (Zachodnia 68), stow. fabrykantów wyrob. pończosznicych, stow. właśc. składów aptecznych, stow. komiwojażerów, stow. pośredników, stow. majstrów piekarskich, stow. restauratorów, związek konfeksjonierów, związek branży obuwianej, związek jubilerów, związek handl. owocami i warzyw, związek drobnych kupców tow. kolonialnych, związek rzeźników, związek majstrów krawieckich i związek ekspedytorów.

Po dłuższej dyskusji zebrani delegaci przyjęli jednomyślnie następującą rezolucję:

Zebrani przedstawiciele na konferencji w centr. stow. kupców i przemysłowców woj. łódzkiego wyżej wymienionych związków postanawiają jednomyślnie wystąpić z wspólną listą kandydatów na członków komisji szacunkowych podatku przemysłowego. W celu definitywnego ułożenia listy obecni na konferencji postanawiają ponownie zebrać się w poniedziałek dnia 14 b. m. o godzinie 8 wieczór w lokalu centralnego stow. kupców i przem. wojew. łódzkiego (Piotrkowska 10).

—xox—

Rynek pieniężny

WARSZAWA, 8 września. (Pat.) — Na dzisiejszej giełdzie urzędowej notowania były następujące:

Dolary 5.70

CZEKI.

Londyn 27.40 — 27.35

N. York 5.64

Praga 16.79

Szwajcaria 109.25

Włochy 79.90

Sztokholm 152.45

Pożyczka dolarowa 61.—, 60.—

Pożyczka dol. w złot.: 346.48, 343.64.

Pożyczka kolejowa 85.—, 80.—, 85.—

Pożyczka konwersyjna 5-procentowa 43.50, 8-procentowa 70.—

Giełda akcyjna

Dyskontowy 4.90

Zachodni 1.15

Handlowy 3.—

Zarobkowy 6.50

Spłes 2.—

Cukier 1.60

Węgiel 1.25

Modrzejów 2.40, 2.52, 2.50

Ostrowieckie 4.—, 3.95

Zieloniewski 10.50

Zyrardów 6.—, 5.80, 6.—

Notowania złotego.

W dniu 8-ym września 1925 r.

Za 100 złotych:

Londyn 27.50

Zurych 92.50

Berlin 74.12—74.88

Czeki na Warszawę 74.21—74.58

Notowania giełdowe w Paryżu.

PARYŻ, 8-go września (Pat.) Zamknięcie giełdy.

Holandja 858.25

Norwegja 462.—

Rumunja 10.50

Gdańsk 92.65—9287

Notowania giełdowe w Londynie.

LONDYN, 8 września. (Pat.) Zamknięcie giełdy.

Nowy-Jork 4.85.00

Francja 103.30

Belgia 109.—

Włochy 118.67

Szwajcaria 25.11

Hiszpanja 34.02

Portugalia 2.50

Holandja 12.04

Dania 19.26

Szwecja 18.09

Helsingfors 192.87

Wiedeń 34.40

Praga 165.62

Warszawa 27.50

Zniżka kursu dolara

Kurs dolara na rynku prywatnym wykazuje w dalszym ciągu nieznaczne wahania. W godzinach rannych wynosił bowiem 5,85, by następnie obniżyć się do 5,82.

Tranzakcji zawierano niewiele. Zauważyć się dał ponowny przypływ dolarów, który wywołać powinien niższą tendencję.

Z Warszawy i Katowic donoszą również o zwiększeniu podaży materiału dolarowego. T. R.

Portfel wekslowy Banku Polskiego

Zmniejszył się bardzo nieznacznie

Portfel wekslowy Banku Polskiego wykazywał na dzień 31 sierpnia sumę 285 milj. zł., która odpowiada stanowi rzeczy, jaki istniał w końcu lutego r. b., w którym portfel wekslowy w Banku Polskim doszedł do 286 milj. zł.

Dla charakterystyki zaznaczamy, iż w porównaniu z październikiem r. ub. portfel wekslowy Banku Polskiego jest obecnie większy o 16 proc., w porównaniu zaś z początkiem r. b. — większy o 5,5 proc., zmniejszenie zaś, rozpoczęte w marcu r. b. stanowi w stosunku do tego miesiąca 7 proc.

Oto cyfrowy stan rzeczy:

Portfel wekslowy Banku Polskiego stanowią:	
w końcu października 1924 r.	245 milj. zł.
" " listopada 1924 r.	250 " "
" " grudnia 1924 r.	257 " "
" " stycznia 1925 r.	270 " "
" " lutego 1925 r.	286 " "
" " marca 1925 r.	307 " "
" " kwietnia 1925 r.	295 " "
" " maja 1925 r.	297 " "
" " czerwca 1925 r.	299 " "
" " lipca 1925 r.	303 " "
w końcu sierpnia 1925 r.	285 " "

Zapas złota w Banku Polskim wzrósł

Zapas złota w sztabach i monetach w skarbcu Banku Polskiego, wynoszący w dn. 20 sierpnia r. b. sumę 21.764.278 zł. wzrósł w ostatniej dekadzie wskutek zakupu złota zagranicą o 10.112.037 zł.

Czy kredyty dyskontowe będą rozszerzone? Dotychczas Bank Polski nie otrzymał w tej sprawie żadnych zarządzeń

W związku z pogłoskami o cofnięciu restrykcji kredytowych w sferach kupieckich m. Łodzi panuje opinja, że zarządzenia te przyczyniłyby się mogły do poprawy sytuacji w dalszej przyszłości.

Na jednej z ostatnich konferencji z przedstawicielami kupiectwa premier Wł. Grabski, miał oświadczyć, iż wobec zakończenia okresu walki o złote — cofnięcie restrykcji jest zupełnie możliwe i aktualne, tembardziej, że interwencja miała rząd kosztować znacznie mniej, niż to pierwotnie przewidywano.

Coprządza skutki nowych zarządzeń narazić się nie ujawniły, a na sytuację kupiectwa natychmiast w zasadniczy sposób nie wpłynę.

Wpływ ten ujawni się w pierwszym rzędzie odnośnie banków i przemysłu, gdzie według pogłosek, kredyty mają być nie tylko przywrócone, lecz nawet podwyższone. Zaznaczyć jednak trzeba, że dotąd Bank Polski żadnych zarządzeń w tej sprawie nie otrzymał.

W memorjałach tym zaznaczono między innymi, że trudności gotówkowe utrudniły, jeżeli nie uniemożliwiły wręcz płacenie kupiectwu podatków.

Dyskonto otrzymywanych za towar weksli stało się niemożliwe, jak również wysokie bardzo dyskonto prywatne.

Z drugiej zaś strony rujnuje kupiectwo łódzkie płacenie odsetek i kar za zwłokę.

W tych warunkach wysuwa się konieczność udzielenia kupiectwu kredytów dyskontowych w celu umożliwienia mu płacenia podatków.

Weksle, które bank gospodarstwa krajowego będzie otrzymywał na opinję związku, będą tylko „pierwszorzędne”, tak, aby instytucja ta nie była narażona na protesty.

Z drugiej strony rząd będzie miał punktualnie gotówkę za podatki, a jednocześnie ustana egzekucja, licytacje, kary za zwłokę i t. d. Według opinji sfer kupieckich urzędowicie tego projektu, które jest zupełnie możliwe — usunęłoby cały szereg powikłań i trudności. A. R.

Konferencja kupiectwa

w sprawie zawieszenia wypłat firm kresowych

W ostatnich dniach napływają do Łodzi niebывałe ilości protestów. Jak już donosiliśmy, największa ich ilość pochodzi z kresów wschodnich, a szczególnie z Równego i Wilna, które są widownią masowych wprost „plajt” poważnych nawet firm.

Celem wspólnej obrony przeciwko tej klęsce, kupcy, zgromadzeni w centralnym stowarzyszeniu kupców i przemysłowców postanowili zebrać się w czwartek i wyznaczyć środki zaradcze, by uchronić się od dotkliwych strat. (r)

Płacenie podatków weksłami

W dniu dzisiejszym udaje się delegacja kupców łódzkich do Warszawy

W dniu dzisiejszym udaje się do Warszawy specjalna delegacja centralnego związku kupców i przemysłowców (Piotrkowska 10) z dyr. związku Baruchem na czele.

Delegacja ta zostanie przyjęta przez podsekretarza stanu w min. skarbu p. Karśnickiego, któremu złożył memorjał w sprawie specjalnych kredytów podatkowych.

Chodzi tu o dyskonto weksli przez Bank Gospodarstwa Krajowego za opinję związku na cele podatkowe.

Klijenci nie otrzymywali by więc tych weksli, lecz bezpośrednio urzędy, jako należność za podatki. A. R.

Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne w Oslo przyniosły nader ciekawe i niespodziewane wyniki

Urządzone międzynarodowe zawody w Oslo (Norwegia) zgromadziły na starcie elitę amerykańską, norweską, francuską i obsadę niemiecką ze Szczecina z dr. Peltzerem na czele.

Konkurencja była nader poważna i, ze względu na nieliczną obsadę szczecińską, nie liczone na zwycięstwo Niemców.

Zwyczajem norwegów zawody rozpoczęły się o godz. 7 wieczór.

Na wspaniałym boisku klubu sportowego „Torshang” zgromadziło się pierwszego dnia około 6.000 widzów.

Program rozpoczęto biegiem na 800 metrów. W konkurencji tej startowało kilkunastu zawodników, z których dr. Peltzer, Ray Dodge (amerykanin kilka tygodni temu ustanowił nowy rekord światowy na 660 jardów) i Razmussen (norweg) odegrać mieli pierwszorzędną rolę.

Silny wiatr utrudniał nadzwyczajnie bieg i dr. Peltzer, chcąc być prowadzony, wysunął się na tyłu. Taktykę tę chciał również i Dodge zastosować. Skutek był ten, że szereg zawodników podźmudniejszych wysunęło się na czoło. Po 400 mtr. obraz biegu uległ zmianie. Dodge i Razmussen biegli na przódzie, Peltzer kilka metrów za nimi. Na ostatnich dopiero stu metrach wyrzywa Peltzer i bieg ten zwycięża (wyrzadzając Dodge o 2 mtr.) w czasie 2,01,6.

Piękne zwycięstwo Peltzera onieśmieliło wielu konkurentów jego i do biegu na 500 m. staje, prócz zwycięzcy na 800 metrów, jedynie amerykanin Stevenson.

Bieg prowadzi do 400 mtr. Peltzer; długim pewnym krokiem biegnie za nim Stevenson zaledwie o jeden metr w tyle. Ostatni skręt. Stevenson wyrzywa i, dopięgowany przez współtowarzyszy, zupełnie niespodziewanie bieg wygrywa w czasie 65,8 sek. Dr. Peltzer pozostaje o 3 metry w tyle.

Porażka nieoczekiwana Peltzera deprymująco podzielała na współtowarzyszy i dnia tego Niemcy nie odnoszą już poważniejszego sukcesu.

Następnego dnia Niemcy przystępują do zawodów z nadzwyczaj młodym, niertynowanym materiałem zawodników. Jedynie Heller i Schultze rokują niejaki nadzieje.

Bieg 110 metrów z płótkami mobilizuje na starcie szereg asów amerykańskich i norweskich. Obsadę szczecińską reprezentuje jedynie młodzieńka Koepke.

Bieg ten w ślicznym stylu wygrywa amerykańkanin Riley w czasie 15,2 sek., Koepke przybywa jako trzeci, odnosząc, ze względu na wiek swój i pierwszorzędną konkurencję bardzo poważny sukces.

Skok w dal zwycięża norweg Aasladt, przesadzając 7,45 metrów!! Koepke zajmuje czwarte miejsce.

Najciekawszą konkurencją był skok wzwyż. Osborne, Lewden, Larsen i cały szereg innych asów jest na starcie. Osborne skacze w zwykłym ubraniu cywilnym i butach. Przy 1,9 metrze wszyscy odpadają. Osborne ciągle jeszcze w codziennym ubraniu. Do dwumetrowego skoku Osborne wkłada sportowe spodnie i koszulkę. Konkurencję tę ostatecznie zwycięża Os-

borne, przesadzając 2 metry!! Koepke i tu zajmuje czwarte miejsce.

Bieg na 400 metrów zwycięża Stevenson w czasie 49,2 sek.; Heller, jako trzeci przybywa w czasie 52,2 sek.

Bieg na 100 mtr. zwycięża Aasladt w czasie 11 sek.; Schultze — trzeci.

Sztafetę 4x100 zwyciężają norwegowie w 44,4 sek.; sztafeta niemiecka przybywa jako trzecia.

Sztafetę szwedzką 400 plus 300 plus 200 plus 100 zwyciężają nadspodziewanie Niemcy w czasie 2,02,2 minut.

Zważywszy, że Niemcy do niebezpiecznej tej konkurencji przystąpili bez swych asów, w nielicznej bardzo obsadzie i z młodzieńkim materiałem, podkreślić należy, że zwycięstwa ich są pierwszorzędnej wagi. Lekkoatletyka niemiecka i tu miała możność wykazać swoją nadzwyczaj wysołą klasę. I. S.

Słaba klasa polskiego lawn-tennisu Podnieść ją tylko może wytrwały i racjonalny trening

O ile się pragnie jakieś zło naprawić, to musi się bezwzględnie i konsekwentnie badać przyczyny tego zjawiska i z uporem wydobywać je na światło dzienne, przy równoczesnym ich wytknięciu.

Polska klasa tenisowa jest w porównaniu z zagraniczną tak słabą, iż nasi wybrańcy nie mają czego szukać już netylko w Wimbledon, na Riwierze, ale nawet na mniej poważniejszych turniejach, gdzie tylko silniejsza klasa tenisowa zagranicy jest reprezentowana.

Niewątpliwie, że ogólny stan materialny, powojenny sprawił, że wielu, którzy przedtem uprawiali ten sport, musiało go w późniejszym czasie zarzucić, ponieważ ich nie stać było na to; jest to jednak co prawda zjawisko, nad którym tylko przejsię do porządku dziennego nie można. Pójście na rękę sportowcowi przez udzielenie mu zapomóg przez dostarczenie przyborów sportowych, czy też zwrot kosztów podróży (wyplacanych przez kluby lub związek dla młodych utalentowanych a niezamożnych tenisistów) kolidowałyby jednak z przepisami o amatorstwie, raczej proponować możnaby tu, by zamiast pułków, ozdobnych przyciskaczy, udzielano nagród na turniejach tenisowych w postaci dobrych przyborów sportowych.

Ogólna jednak niezamożność nie jest jeszcze usprawiedliwiającym powodem, iż sport tenisowy nie poczynił u nas w ciągu tak długich lat takich postępów, jak inne sporty potrafiły poczynić to w ciągu o wiele krótszego czasu, zwrócić bowiem musimy uwagę, iż w tenisie gra się u nas na wiele lat przed wojną i urządzano już wtedy poważniejsze turnieje, na które zjeżdżały się wybitne siły tenisowe zagraniczne. Z drugiej strony podkreślić należy fakt, iż z każdym rokiem zaobserwować się dało co raz większą liczbę uprawiających ten sport osób.

Przyczyn, że tak nazwę upadku sportu tenisowego, bo tak trzeba określić brak większych postępów od szeregu lat, szukać należy przedewszystkiem w nieracjonalnym sposobie życia naszych tenisistów, a przedewszystkiem w błędnym sposobie treningu. Jeśli Amerykanie, Anglicy, Francuzi i t. d., potrafią z całą ambicją pracować nad tem, aby dojść do jak najlepszych rezultatów i nie znają dość ofiar, których wymaga silna wola, jak wstrzeźliwość, nieużywanie alkoholu, nie palenie tytoniu i t. p., to jasnym jest, iż i polski tenisista może zdobyć się również na tyle energii i wysiłku. Oprócz wstrzeźliwości ważnym jest również, aby sporto-

wiec pędził życie regularne i miał zapewniony dostateczny sen. Tylko zdrowy człowiek może osiągnąć dobre wyniki, każdy dłużej odbija się szkodliwie na rezultacie pracy sportowca. Tymczasem naszym tenisistom zależy raczej na tem, aby przez eleganckie wystąpienie na korcie i przez piękne uderzenie piłek zjednać sobie aplauz u publiczności, przeważna część ich natomiast nie zważa całkiem na racjonalny sposób życia.

To też zadaniem klubów i kierowników technicznych, oraz starszych i doświadczalszych graczy, byłoby wpływanie na młode nasze siły we wspomnianym przez nas kierunku, obecnie bowiem zauważyć można u nas co innego; starsi gracze przeważnie pragną siłą utrzymać się na staro, nie do utrzymania pozycji i stają raczej na drodze wznieśnieniu się wyżej młodych sił.

W żadnym klubie tenisowym u nas nie ma prowadzonego racjonalnego treningu pod egidą kierownictwa sekcji. Najwyżej zaangażuje się tylko trenera, który zazwyczaj jest dostępny tylko dla „wybitnych”. O treningu, o utrzymaniu się w kondycji, nie raczy nawet nikt pomyśleć. Kto tymczasem chce dojść do jakichś wyników w sporcie tenisowym, musi posiadać ogólną sprawność fizyczną, musi mieć całe ciało wyćwiczone. Tego nie osiąga się jedynie tylko przez bardzo częste granie z podającym piłki, ale przez codzienne lekkoatletyczne ćwiczenia. Dziesięćminutowy bieg, oraz piętnaście minut skakania przez sznur, lub ćwiczenia z ciężarkami i t. p., doprowadzi organizm do takiej sprawności, iż zdolny on będzie do największych wysiłków w najcięższych partjach turniejowych.

Po treningu kondycyjnym, naturalnie przychodzi kolej na trening tenisowy, w pierwszym rzędzie gra z dobrym trenerem, oraz z różnymi, wedle możliwości, silniejszymi przeciwnikami.

O ile ta myśl, rzucona przez nas o konieczności treningu kondycyjnego dla naszych tenisistów, utoruje sobie drogę do naszych klubów tenisowych i wprowadzona zostanie w życie, to możemy być pewni, iż przy dobrych placach tenisowych, którymi rozporządzamy, przynajmniej w Krakowie, w wcale znacznej ilości będziemy mogli liczyć już w niedalekiej przyszłości na międzynarodowe wyniki i doczekać się czasów, gdy nasi tenisisci będą mogli odważyć się stawać na turniejach zagranicznych, i to z powodzeniem. K. I.

Dział urzędowy Ł. Z. O. P. N. Komunikat zarządu № 17

1) Zezwala się Z. St. G. Sp. „Hakoah” w Łodzi na rozegranie zawodów reprezentacji klubów żydowskich z reprezentacją Palestyn.

2) Prośbę grona miłośników sportu o zniesienie dyskwalifikacji graczowi Wypchowi Wincentemu odrzucono.

3) Stosownie do komunikatu związku związków w sprawie przynależności oficerów i podoficerów zawodowych, do klubów sportowych, podaje się do wiadomości następujące zarządzenie ministerstwa spraw wojskowych, akceptowane przez związek związków:

Oficerowie i podoficerowie zawodowi będą mogli należeć do klubów, o ile do nich nie będzie stosowany balotaż, ani nie będą poddawani klubowemu sądowi honorowym. Przez balotaż rozumie M. Sp. W. wogóle głosowanie nad przyjęciem w wypadku indywidualnym, czy to będzie głosowanie zarządu, czy komisji balotującej, czy też ogółu członków. Mogą natomiast pozostać w klubach ogólne ograniczenia przyjęcia, czyniące je zależnym np. od przynależności do pewnego stanu, narodowości, wyznania, dowodów specjalnych kwalifikacji sportowych i t. p. Mogą też kluby ograniczyć liczbę przyjmowania nowych członków.

Kluby takie powinny zawiadamiać władze wojskowe, że odnośnie do oficerów i podoficerów zawodowych nie będzie stosowany balotaż, ani nie będą poddawani sądowi honorowym. Zawiadomienia te przesłać należy do ministerstwa spraw wojskowych oddział V sztabu generalnego i do kompetentnego terytorjalnie d-wa okręgu korpusnego, a odpisy tych pism przesłać do wiadomości zarządu związku związków oraz P. Z. P. N.

W związku z powyższym poleca się pod groźbą dyskwalifikacji w terminie do dnia 18 b. m. zawiadomić zarząd Ł. Z. O. P. N., w których klubach nie ma wcale statutu, ani balotowania, ani sądów honorowych.

4) Podaje się do wiadomości, że skarbnik Ł. Z. O. P. N. przyjmuje we wtorki i środy od godz. 19 do 20 w lokalu Ł. Z. O. P. N. przy ul. Traugutta nr. 4 II p.

Kronika

TURYŚCI — Ł. T. S. G. 3:1 (1:1).

Spotkanie pomiędzy powyższymi drużynami należało do bardzo ładnych. Gra ostra, prowadzona w nadzwyczajnym tempie przynosiła już w 8 min. Ł. T. S. G. jedyny punkt ze strzału Herbstreicha. W 44 wyrównuje Walkowski. W II połowie drugą bramkę już w trzeciej minucie strzela Frydman I, zaś w 40 m. Hermans ostatnią. Wyróżnili się u Turystów Kubik, Olek i Frydman II. Sędziował p. Bira dobrze. Publiczności 200 osób.

ZAWODY KOLARSKIE RESURSY.

W niedzielę nadchodząca odbędzie się na szosie warszawskiej ze startem w Krzywiu zawody kolarskie, urządzone przez „Resursę”. Program biegów obejmuje bieg na 70 km o puchar im. prezesa i kolarza resursy inż. Wagnera, oraz bieg na 25 km, dostępny dla juniorów. W zawodach weźmie udział 14 towarzystw kolarskich. Początek zawodów o godzinie 7 rano.

CZWARTEKOWE ZAWODY KOLARSKIE W HELENOWIE NA RZECZ Ł. O. P. P.

W czwartek dnia 10 b. m. o godzinie 7 wieczór odbędzie się na torze helenowskim zawody kolarskie na rzecz Ł. O. P. P. Zawody te organizuje S. S. „Union” przy współudziale jeźdźców zagranicznych i najpoważniejszych sił miejscowych. Sensację stanowić będzie udział w nich Jaap’a Meyer’a, który niedawno zdobył mistrzostwo świata na zawodach w Amsterdamie. Program obejmuje bieg na 100 km. parami. Projektowane są następujące pary: Meyer (mistrz świata) — Szmidt (mistrz Łodzi); Van Dyck-Krens (Holandia); Peterson-Jensen (Dania); Cervinka-Broz (Czechy). Prócz powyższych startować będą najlepsi kolarze łódzcy.

WYŚCIGI SAMOCHODOWE I MOTO-CYKLOWE WE LWOWIE.

LWÓW, 8 września. Dziś odbyły się tutaj wyścigi automobilowe i motocyklowe. W wyścigach automobilowych pierwsze miejsce zajął inż. Liefeldt na Austro-Daimlerze przebywając 138 km. na godzinę. W motocyklach największą szybkość osiągnął kierowca Richter na motorze marki Northon przebywając 93 km. na godzinę.

Już wiadomo, że..

Jaap Meyer, zdobywca tytułu mistrzowskiego świata, zgłosił oficjalnie przystąpienie do związku zawodowców kolarskich. Jaap Meyer w najbliższy czwartek startować będzie na torze helenowskim.

Organizuje się w Polsce przedsiębiorstwo sportowe (spółka udziałowa) pod firmą „Impreza”, które urządzić będzie imprezy sportowe na swój rachunek.

Mecz tenisowy Czechy—Indje przyniósł pierwszym zwycięstwo w stosunku 5:0.

Lotnik francuski F. Lasse pobił rekord światowy szybkości, przebywając 1000 km. w czasie 4 godz. 1 m. i 10 sek. Średnia szybkość na minutę wyniosła 249 klm.

W niedzielę odbyło się otwarcie i poświęcenie nowego boiska w Katowicach tamtejszej „Pogoni”.

Wyniki meczów krajowych

W zawodach pomiędzy Warszawianką a Koroną zwyciężyli pierwsi w stosunku 5:1 (4:1). Początkowo przewaga Korony, potem jednak Warszawianka przeważa i aż do końca gry „dusi”. Bramki dla Warszawianki zdobyli: Jung — 2, Luksemburg II — 2 i Zwierz 1. Dla Korony honorowy punkt uzyskał Dąbrowski. Sędziował p. Pozner.

W zawodach pomiędzy reprezentacją Przemysła a drugim garniturem Lwowa, zwyciężyli miejscowi w stosunku 3:2.

Hasmonea lwowska zwyciężyła Polonię przemyską w stosunku 4:1 (1:0). Czarni—Sparta 6:2 (4:1). Pogoń pobiła Lechję 3:0 (1:0).

Otwarcie sezonu w Anglii

157 bramek w 44 meczach, jakie w nowym sezonie rozegrały kluby ligi angielskiej — oto rezultat nowych reguł offsidowych. Łącznie w tych 44 meczach brało udział 800 tysięcy widzów. Największą niespodzianką było spotkanie Aston Villas contra Burnley z wynikiem 10:0 na korzyść pierwszych, przyczem sam Capewell, jako środek ataku strzelił 5 bramek.

Co do liczby widzów rekord osiągnęły mecze w Aighbury, gdzie było 53 tysiące i w Westham z 42 tysiącami widzów. Przy siedmiu meczach, rozegranych w Londynie, było naogół widzów 180 tysięcy. Z 44 meczów tylko dwa zakończono bezbramkowo.

Reduta
Ceny miejsc od 1-go złotego.
Orkiestra pod kier. A. Czudnowskiego.
Początek o godz. 5-ej, ostatni seans o godz. 10-ej,
soboty i niedziele o godz. 5-ej.

Golgota Uczciwej Kobiety

Ulegając ogólnym życzeniom Szan. Publiczności wznawiamy do dnia 11-go września r. b. wyświetlanie najpiękniejszego arcydzieła filmowego p. t.
Iwan Mozzuchin
Zarobek dla każdego!
Do 1.000 zł. za 6 tygodni może zarobić każdy bez różnicy stanu, pici i wieku, nie rzucając zajęcia zawodowego. Nie potrzeba kapitału. Praca b. lekka. Żadna agentura ani akwizycja. Zaliczyć 5 znaczków stemplowych po 20 gr. Jeśli zajęcia nie odpowiednią, zwracamy na żądanie 70 gr.—„Rekord”, C. ęstochowa, skrzynka pocztowa 106. 6919-3

„Tydzień policjanta polskiego“

Program uroczystości w Łodzi

Tydzień policjanta polskiego trwać będzie od 20 do 27 września. Komitet obywatelski, który zawiązał się w Łodzi dla urządzenia uroczystego obchodu tego tygodnia, otrzymał już zapewnienia, że w tygodniu tym nie będą organizowane żadne inne imprezy.

Program tygodnia wypełnią widowiska, odczyty, koncerty i akademie, w których poza członkami policji państwowej brać będą udział również wybitne siły miejscowego świata artystycznego, oraz zaproszeni artyści teatru miejskiego. Również i wojsko przyrzekło jaknajdalej idące poparcie w organizacji tygodnia policjanta polskiego i wypełnieniu programu imprez.

Jedną z najważniejszych atrakcji tygodnia będzie uroczysta akademja w sali

filharmonji w pierwszym dniu obchodu. — W akademji tej wezmą udział prawie wszyscy członkowie pierwszej łódzkiej milicji obywatelskiej, która zawiązała się przed 11 laty w sierpniu 1924 roku.

Historję powstania tej milicji na tle rozgrywających się wówczas wypadków dziejowych nakreśli jeden z najlepszych znawców tej sprawy mecenas Piotr Kon na zasadzie osobistych wspomnień i pozostałych dokumentów. Historia ta znajdzie również uwzględnienie w jednodniówce, która wydana będzie z okazji uroczystego obchodu, a na której treść złożą się jeszcze artykuły i wzmianki dotyczące historycznego rozwoju policji państwowej i roli jej w państwie, oraz stosunku do społeczeństwa.

Jaglica wciąż się szerzy

Według ostatniego urzędowego wykażu zaslabił na choroby zakaźne, zgłoszono na terenie Polski w ciągu tygodnia nowe 112 przypadki jaglicy (trachoma), z czego 67 w województwie poznańskim, 24 w województwie krakowskim i 16 w wileńszczyźnie. Największą liczbę przypadków wykazuje wciąż województwo poznańskie — po raz pierwszy od dłuższego czasu zanotowano znaczną liczbę zachorowań w województwie krakowskim.

Bursy dla dzieci P.A.K.P.D.

W ciągu roku szkolnego 1924-5 polsko-amerykański komitet pomocy dzieciom prowadził w Warszawie i na prowincji 10 burs i schronisk dla dzieci w wieku szkolnym, w których przebywało dziennie 1006 dzieci, uczących się w szkołach powszechnych i średnich. Z tej liczby ukończyło szkołę 158 dzieci, a mianowicie: szkoły powszechne 49 dzieci, szkoły zawodowe 74 dzieci, szkoły średnie 35 dzieci.

GIEŁDA PRACY.

Zarobek dla każdego!
Do 1.000 zł. za 6 tygodni może zarobić każdy bez różnicy stanu, pici i wieku, nie rzucając zajęcia zawodowego. Nie potrzeba kapitału. Praca b. lekka. Żadna agentura ani akwizycja. Zaliczyć 5 znaczków stemplowych po 20 gr. Jeśli zajęcia nie odpowiednią, zwracamy na żądanie 70 gr.—„Rekord”, C. ęstochowa, skrzynka pocztowa 106. 6919-3

H. FREUDENTHAL
nauczyciel języków angielskiego i francuskiego (początkujących nie przyjmuję). Wólczńska 78 m. 6, front, II p., od 3-6. 6915-1

DO HAFTU
ręcznego przyjmuję suknie jedwabiem i koralami, mierzki, toledo i aplikacje na bielnię, oraz filet na kapy, stopy i poduszki. Ceny niskie. Margulies, Kilińskiego 46, I piętro, front. 6926-1

FRANCUSKIEGO
lekcji udzielam. Gruntowna nauka, gramatyka, konwersacja. Przejazd 40, od 2-4. Wiadomość u dozorcy. 6921-2

DYPLOMOWANA
nauczycielka śpiewu solowego udziela lekcji śpiewu, muzyki i teorii muzycznej. Zastać od 4 do 7 wiecz. Ul. Napiórkowskiego № 40 m. 7, róg Grabowej 6925-10

RZEŹBIARZ
wykonuje portrety i popiersia w glinie z natury. Ceny niskie. Piarowicza 12, prawa oficyna, III p., prawe drzwi, godz. 6-7. 6929-2

ABSOLVENTE
Cours de lettres donne leçons français anglais S'adr. Cegielniana 19, front, III ét., log. 8, Rydel. Voir 2-4, 8-9. 6910-5

POTRZEBNA
zdolna kelnerka do „Zaczisa”. Narutowicza 27. 6903-1

KRAWCOWA
poszukuje szycia w domach prywatnych. Aleja 1-go Maja 77 m. 8. 6911-5

STOLARZY
na meblowe roboty przyjmie stolarnia, Napiórkowskiego 7. 6932-1

MŁODA PANNA,
maturzystka, umiejąca pisać na maszynie pragnie objąć jakąkolwiek biurową posadę. Oferty do admin. „Głosu” sub. „N. K.” 899-5

KRAWCOWA
szyjąca po domach. Zamenhofska 25 m. 13, I-sze piętro. 6900-2

PARISIENNE
diplomee donne leçons particulieres et par groupes. S'adresser 30. Rue Zawadzka — appart: 3—de 2h. a 3h.

STUDENTKA
Sorbonny udziela lekcji języka francuskiego. Oferty sub „Studentka”. 840-3

6502-4

CHORZY! Dbajcie o swoje zdrowie!

Słynne w całym świecie **Zioła z gór Harcu D-ra Lauera**

Zalecane przez najsłynniejszych poważył lekarzy, jak: prof. Berlińskiego Uniwersytetu Dr. v. Leyden, Dr. Hochflötter, Dr. Martin i wielu innych wybitnych lekarzy, którzy stwierdzili, że zioła te są niezastąpionym środkiem przy chorobach, pochodzących z zanieczyszczenia i zepszczenia krwi.

Zioła z gór Harcu D-ra Lauera radykalnie usuwają wszelkie cierpienia żołądkowe, cierpienia wątroby, cierpienia nerek, kamienie żółciowe, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm, artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.

Zioła z gór Harcu D-ra Lauera pobudzają apetyt i trawienie i przy skłonnościach do obstrukcji są zarówno praktycznym i skutecznym środkiem przeczyszczającym.

Zioła z gór Harcu D-ra Lauera zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złotymi medalami: w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i w in. miastach. Tysiące podziękowań i uznań za skuteczność **Ziół Harckich** otrzymał **Dr. Lauer** od osób wyleczonych.

Cena pół pudełka zł. 1.50; podwójne pudełko zł. 2.50.

Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

Uwaga! Wystrzegaj się bezwartościowych naśladownictw. Każde oryginalne pudełko zaopatrzone № 45 wg. rej. w Min. Zdr. Publ.

Reprezen. na Polskę: **Józef Grossman, Warszawa, Chmielna 49.**

WYŻSZA SZKOŁA NAUK Społecznych i Ekonomicznych

w Łodzi, Narutowicza 68,

niniejszem podaje do wiadomości, że zapisy kandydatów przyjmuje Sekretariat Szkoły codziennie od godz. 6 do 8-ej wieczór począwszy od dnia 1 do 20 września r. b.

Jako Słuchacze Rzeczywisci przyjmowani są do Szkoły osoby obojga pici, posiadające świadectwa dojrzałości; w poczet Słuchaczy Nadzwyczajnych — osoby starsze, zajmujące samodzielne stanowiska w instytucjach państwowych, społecznych i gospodarczych. 6819-5

„Wełniane Tow. Akc.“

zawiadamia reflektantów na posadę szefa biura, że stanowisko to zostało w międzyczasie zajęte. 612-1

W śródmieściu są do wynajęcia całkowity **budynek fabryczny** jak również i **sale fabryczne.** Blizszych wiadomości udziela H. Knothe, Piotrkowska Nr 106. 880-3

W Konserwatorium Muzycznym HELENY KIJEŃSKIEJ

Traugutta 9, m. 8,

zapisy dawnych i nowowstępujących uczeni i uczniów rozpoczęły się 1-go września i trwać będą do 15-go.

Klasy fortepianowe w roku bieżącym obejmują profesorowie: M. Dąbrowski, A. Dobkiewicz, H. Ilcewiczówna, W. Lewandowski, J. Turczyński, H. Kijewska-Dobkiewiczowa, Z. Jarzębowska, O. Lange, P. Piotrowska; kurs przygotowawczy: I. Przedpelska i M. Stelka. Klasy skrzypcowe — F. Dzierżanowski; wiolonczelowa — K. Wilkomirski; śpiewu solowego — A. Comte-Wilgocka; klasy teatralne — M. May-Majewska, S. Waljewska, K. Wilkomirski.

Kancelaria otwarta do 15 września codziennie od 10-1 i od 5-5, po 15 września od 10-5. 27-2

KOMPLECIE Freblowskim z początkiem nauczania (kurs kl. A i B) i GIMNASTYKĄ RYTMICZNĄ

Helena Kassłówna
Andrzeja 7, m. 16, od 10-12 i od 2-5 pop.

Bacność Lokatorów!

Dnia 15 września r. b. o godz. 10 m. 30 rano odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia pracowników handlowych i biurowych m. Łodzi przy Al. Kościuszki № 21, II p., front,

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie T-wa „Lokator“

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Pełnomocnictwo dla zarządu na zaciągnięcie kredytu na budowę domów.
- 2) Przydzielanie mieszkań członkom T-wa.
- 3) Wolne wnioski. 6000-2

ZAKŁAD KUŚNIERSKI

A. Maniszewskiego

w Łodzi

Piotrkowska 93. Telefon: 44-30. 769-3

BUDYNEK FABRYCZNY

W centrum miasta nadający się na tkalnię, do wynajęcia, wcałości, lub poszczególne sale. Blizszych wiadomości udzieli E. Guse, Gdańska 91. 917-2

Ucz się! W nauce

Twa przyszłość!

Chees przygotował się do matury lub egzaminu z 4, 6, 8 klas gimn. (na cenzus), pragniesz posiadać ogólną wiedzę, niezbędną w pracy i życiu, chcesz nauczyć się szybko języka obcego (angielski, francuski, niemiecki) wpisz się niezwłocznie na:

Powszechne Kursy Korespondencyjne „MATURA“

Kraków, Karmielka 35, partor (przedtem Grodzka № 80).

Żądajcie bezpłatnych prospektów. Na odpowiedź znaczki. 930-1

Nauczyciel tańca WITOLD LIPIŃSKI

powrócił i przyjmuje: Ewangelicka 17, 5 p., front, od 12 do 1 i pół i od 5 do 8 i pół. 6798-2

Leopold Kurcmanowski

w piątek dnia 4 września r. b. został w tramwaju na linii Pabjanice — Łódź świadectwo ukończenia Seminarjum Nauczycielskiego w Łodzi, świadectwo wzięcia udziału w egzaminie z grupy przedmiotów humanistycznych, książeczkę oszczędnościową z banku Przemysłowców Łódzkich, № 62121, weksel na 2000 marek, podpisany przez Gottfryda Kurcmanowskiego i różne inne dokumenty. Weksel unieważniam, ostrzegam się przed jego zakupieniem. Łaskawy znalazca zechce zwrócić wymienione dokumenty do kancelarii Seminarjum Nauczycielskiego, Ewangelicka № 11 za wynagrodzeniem. 907-1

Lekarz-dentysta

R. Hanftwurclowa

wznowiła przyjęcia

Sienkiewicza nr. 37.

Telef. 24-75. 614-2

Ogłoszenia drobne

Po 10 groszy za wyraz.

Dla poszukujących pracy 5 groszy za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 50 gr

Kupno i sprzedaż

1 rowlaga, 1 motor

1 gaz. 3 P. S. i urządzenie sklepowe tania do sprzedania. Ul. Żelazna № 9a, przy Rokicińskiej. 87-2-k

Lokale, mieszkania

Jeden pokój z kuchnią poszukiwany od zaraz. Pośrednictwo požądane. Wiad. Gubernatorska № 80 m. 18. 918-1-m

Pokój umeblowany

przy rodzinie. Dowiedzieć się można u dozorcy, Kilińskiego № 86, od 4-6. 6954-1-m

Młoda inteligentna

panienka poszukuje mieszkania lub na mieszkanie przy solidnej rodzinie. Łaskawe oferty pod „A. B. 2”. 51-1 m

Pokój umeblowany

zaraz do wynajęcia. Andrzejka 11, m. 10. 894-2-m

Przyjmę 2 ch. panów

na mieszkanie od 15-go Ul. Gdańska 19 m. 7. 935-1 m

Doniesienia rozni.

Akuszerka Pipikowa wa przyjmuje zaopiekowania pań. Piotrkowska 132, m. 14. 906-7-d

niniejszem unieważniam kwit z dnia 14 IV 25 r., wydany przez Jakobę Waldę na pianino, pozostawione tam przeze mnie. Ewa Szattówna. 914-1-d

zdolna krawcowa poszukuje pracy w domu prywatnym. Oferty pod „10” do „Głosu” Polskiego”. 24-2-d

Zagubione dokum.

Jeżeli Wanda zgubiła paszport, patent oraz inne papiery. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem do gospodarza, Klonowa № 2, lub Wólczajska 144, Kauk. 915-1-z

Dr. Ludwik Falk

Choroby skórne i weneryczne

—oznan e Rentgenem kwarową lampą

przyjm. od 10-12 i 5-7.

Nawrot № 7.

Telefon 28-07.

6690-9

Dr.

H. Kłuszyński

przyjmuje w chorobach wewnętrznych od 5-6

Gdańska 49/55,

tel. 14-56, 912-1

POSZUKUJĘ

różne reprezentacje trykotów, ponczo b kamgarów, firanek i t. d. na Pozań i Pomorze

Oferty do „Głosu” sub „A. B.” 922-2